

**REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA
DJEČJI VRTIĆ OSMIJEH
HRASTINA 36
10 430 SAMOBOR**

Tel/fax: 01/ 3380 – 195

e-mail: djecji.vrtic.osmijeh@zg.t-com.hr

www.djecji-vrtic-osmijeh.hr

**IZVJEŠĆE O RADU
DJEČJEG VRTIĆA OSMIJEH
U SAMOBORU
ZA PEDAGOŠKU GODINU 2019./2020.**

U Samoboru, kolovoz 2020. godine

Ravnateljica:

Marija Keler

IZVJEŠĆE O RADU DJEČJEG VRTIĆA OSMIJEH U SAMOBORU

ZA PEDAGOŠKU GODINU

2019./2020.

1. ORGANIZACIJA RADA
2. MATERIJALNI UVJETI RADA
3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE
4. ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD
5. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE
6. RAD ODGOJITELJSKOG VIJEĆA
7. RAD STRUČNOG TIMA
8. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI
9. SURADNJA S DRUŠTVENIM OKRUŽENJEM
10. VREDNOVANJE PROGRAMA
11. RAD UPRAVNOG VIJEĆA

Na temelju članka 19. Statuta Dječjeg vrtića Osmijeh, Samobor, Upravno vijeće na sjednici održanoj dana 31.08.2020. usvojilo je IZVJEŠĆE O RADU DJEČJEG VRTIĆA OSMIJEH ZA PEDAGOŠKU GODINU 2019./2020.

Godišnje Izvješće o radu Dječjeg vrtića Osmijeh za pedagošku godinu 2019./2020. usvojeno je na sjednici Odgojiteljskog vijeća održanoj 28.08.2020. godine.

Predsjednica Upravnog vijeća, osnivač i voditeljica Dječjeg vrtića:

Ljuba Mihaljević

UVOD

Dječji vrtić Osmijeh osnovan je 06.11.2006. od strane osnivačice gospođe Ljube Mihaljević. Sjedište vrtića je u Hrastini 36, Samobor. OIB: 44896955616.

Pedagoške godine 2019./2020. dječji vrtić Osmijeh djelovao je na dvije lokacije (Hrastina 36, Samobor i Dr. F. Tuđmana 17, Sv. Nedelja) u devet odgojnih skupina s upisom djece s područja Samobora, Svete Nedelje, Bjelovara (1 dijete), Općine Rugvice (1 dijete).

Prilike za zadovoljstvo roditelja bile su mnogobrojne i možemo s radošću ustanoviti da je godina bila puna lijepih i bogatih događaja zajedništva, suradnje i radosti.

Način realizacije i procjenu postignuća u svim segmentima odgojno-obrazovnog procesa prikazali smo u priloženom Izvješću o radu Dječjeg vrtića Osmijeh za pedagošku godinu 2019./2020.

1. ORGANIZACIJA RADA

Odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi odvijao se u prostorijama objekta Dječjeg vrtića u Hrastini 36, Samobor i u područnom objektu Dječjeg vrtića Osmijeh u Svetoj Nedelji, Dr. Franje Tuđmana 17. Prostorii su adekvatno pripremljeni i prilagođeni za što kvalitetniju realizaciju programa.

U 10-satnom redovitom programu bilo je uključeno 157 djece u devet odgojnih skupina.

Tabela 1. – Podaci o skupinama i broju djece

LOKACIJA	BROJ SKUPINA	BROJ DJECE	BROJ ODGOJITELJA PO SKUPINI
HRASTINA 36, SAMOBOR	5	6, 8, 18, 25, 27	1,5 ,1,5, 2, 2, 2
DR.F. TUĐMANA 17, SVETA NEDELJA	4	19, 19, 23, 19	2 (3??), 2, 2, 2
UKUPNO	9	164	17-18?

Tabela 2. – Podaci o uzrastu djece (kronološka dob s 01.09.2020.) po skupinama

Broj djece u drugoj godini života	32
Broj djece u trećoj godini života	32
Broj djece u četvrtoj godini života	30
Broj djece u petoj godini života	31
Broj djece u šestoj godini života	26
Broj djece u sedmoj godini života	13
Broj djece u osmoj godini života	0

Polaznost djece je bila prosječna (oko 80%), te su polaznici bili uglavnom redoviti. Izostanci su bili većinom zbog bolesti djece i to najviše u zimskom periodu.

Tabela 3. – Podaci o rasporedu odgojnih skupina i odgojitelja u redovitom programu

ODGOJNA GRUPA	IME SKUPINE	MATIČNI ODGOJITELJI
Mlađa jaslična	Ježići	Biljana Ivanković, Marija Keler
Mlađa jaslična	Zečići	Maja Matijaščić
Starija jaslična	Medvjedići	Mateja Lehpamer, Martina Malešić
Mlađa vrtićna	Žabice	Morana Zvonar, Anita Ilić
Starija vrtićna	Suncokreti	Nikolina Malešić, Kristina Mihaljević (Ralašić)
Mlađa jaslična	Ribice	Marija Đapić, Anita Makar, Michelle Živković (dio pedagoške godine)
Starija jaslična	Pingvini	Mihaela Pilić, Tea Naglić (Tajna Vran)
Mlađa vrtićna	Pčelice	Helga Čubela, Sonja Grgić (Tea Grubišić – povratak s porodiljnog)
Starija vrtićna	Leptirići	Vesna Štrkalj, Ivana Đurđević (Ivana Teklić)

Radno vrijeme vrtića organizirano je jednako u oba objekta, a prema potrebama roditelja na slijedeći način:

- od 6,00 do 7,30 – ranojutarnji rad,
- od 7,30 do 16,30 – rad u matičnim skupinama,
- od 16,30 do 17,00 (po potrebi roditelja i duže) – poslijepodnevni rad.

Odgojitelji slijede četrdesetosatni tjedan i to na način da neposredni rad s djecom obuhvaća 27,5 sati tjedno, a ostala zaduženja 12,5 sati tjedno. Ostala zaduženja su planiranje, pripremanje i vrednovanje (dnevno, tjedno, tromjesečno), priprema prostora i poticaja, suradnja s

roditeljima, stručno usavršavanje (Odgojiteljska vijeća, Radni dogovori, Interni aktivni, Timski rad, Individualno stručno usavršavanje, Stručna literatura, Seminari izvan vrtića), suradnja sa stručnim timom i ravnateljem, interesne grupe i stanka. Subota i nedjelja su neradni dani.

Radno vrijeme Više medicinske sestre – Zdravstvene voditeljice u poslovima neposrednog zdravstveno-odgojnog rada s djecom, odgojiteljima i ostalim radnicima u dječjem vrtiću je bilo 40 sati tjedno (odnosno puno radno vrijeme).

Ustroj rada radnika zaposlenih u vrtiću u cijelosti zadovoljava potrebe djece i roditelja.

Organizacija rada u ljetnom periodu odvijala se u oba objekta. Skupine su unutar objekata bile spajane prema mogućnostima (ovisno o broju polazeće djece i uzrastu), a zbog korištenja godišnjih odmora radnika.

Početak pedagoške godine obilježen je 1. rujna 2019. godine, a završetak 31. kolovoza 2020. godine.

Odgojni radnici u 2019./2020. godini

U realizaciju odgojno-obrazovnog procesa bili su uključeni odgojno-pedagoški radnici:

- ravnateljica (odgojitelj predškolske djece),
- psihologinja (puno radno vrijeme),
- 16 odgojiteljica

Uz odgojne radnike u vrtiću je bilo zaposleno i radnika iz pratećih službi:

- 2 zdravstvene voditeljice (puno radno vrijeme),
- 4 servirke/spremačice,
- kuhar,
- domar,
- osnivačica-voditeljica.

2. MATERIJALNI UVJETI

Cjeloviti primarni 10-satni program u pedagoškoj 2019./2020. godini financiran je iz sredstava koja su bila osigurana:

- iz Gradskog proračuna Grada Samobora, Svete Nedelje, Bjelovara i Općine Rugvica,
- iz uplate roditelja korisnika usluga,
- iz potpore Osnivača.

Sredstava koja su bila osigurana iz Gradskog proračuna i uplate roditelja korisnika izdvajala su se za slijedeće rashode:

- plaće i naknade radnicima,
- prehrana djece,
- komunalni troškovi, plin i električna energija,
- investicije za održavanje,
- radna odjeća i obuća,
- sanitarni pregledi, pregledi na medicini rada, polaganje zaštite na radu i protupožarne zaštite,
- jednodnevni i poludnevni izleti,
- lutkarske predstave za djecu,
- stručni časopisi i literatura za odgojitelje,
- nabava i nadopuna namještaja, opreme i sitnog materijala...

Materijalni troškovi tijekom godine:

- kupljene su knjige i slikovnice za odgojne skupine te stručna literatura za odgojitelje, ravnatelja i psihologa,
- dokupljeni su didaktički materijali i namještaj za kutiće, stol za rad s djecom u uredu vrtića u Svetoj Nedelji, igračke za boravak na otvorenom, za oba objekta kupljena su vozila (autići, bicikli, traktori) za djecu kako bi se obogatile aktivnosti za boravak na otvorenom, kupljene su nove ljuljačke, kupljene su drvene kućice s penjalicama za dvorišta u oba objekta, kupljena je dodatna oprema za sportsku dvoranu u Hrastini (švedske ljestve, čunjevi, obruči, štapovi, vijače...),

- u Svetoj Nedelji je na ogradu dopunjena zaštitna mreža te je napravljena dodatna ograda na glavnom ulazu u dvorište vrtića, kao predulaz
- u objektu Hrastina stavljene su nove zidne i podne pločice u jasličnu skupinu,
- kupovanje potrošnog materijala- likovnog, sredstava za čišćenje i održavanje

3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ

1. Identifikacija djece s posebnim zdravstvenim potrebama

Identifikacija djece s posebnim zdravstvenim potrebama provedena je timski pri inicijalnim razgovorima s roditeljima, te opservacijom liječničkih potvrda o zdravstvenom stanju djeteta i zdravstvene dokumentacije.

Briga za očuvanje zdravlja djece (jutarnja tjelovježba, osnovni oblici kretanja kroz elementarne igre, boravak na zraku i provođenje sata tjelesne i zdravstvene kulture) te zdravstvena zaštita provodila se tijekom cijele godine, a odvijala se u suradnji s lokalnim ambulantom i školskom medicinom u Samoboru (sistematski pregled za upis u 1. razred).

Posebnu pozornost posvećujemo zdravstvenoj zaštiti djece. Tijekom godine pri individualnim razgovorima i na roditeljskim sastancima naglašavali smo važnost dobre informiranosti osoblja vrtića o zdravstvenim poteškoćama djece, promjenama zdravstvenog stanja i terapije kako bi što učinkovitije, u slučaju pogoršanja stanja, mogli pomoći djetetu u hitnim stanjima.

Pri uključivanju djece s posebnim zdravstvenim potrebama u skupinu odgojitelji su dobili detaljne informacije o zdravstvenom stanju djeteta te usmene preporuke o načinu pomoći djetetu.

Tijekom cijele godine osobita pažnja posvećena je stvaranju partnerskih odnosa s roditeljima u svrhu postizanja i očuvanja dobrog zdravstvenog stanja djece.

Tabela 4. – Prikaz broja djece s utvrđenim posebnim zdravstvenim potrebama

VRSTA POSEBNE POTREBE	BROJ DJECE
POSEBNA POTREBA U PREHRANI – ALERGIJE (na mlijeko i mliječne proizvode, jaja, orašaste plodove, citrusne)	7
ALERGIJSKA ASTMA (alergija na kućnu	

prašinu, grinje)	1
FEBRILNE KONVULZIJE	2
DISTONIJA	4
GERB	1

2. Zdrava prehrana

Ove pedagoške godine smo nastavili brinuti o zdravoj i pravilnoj prehrani. Naša zadaća je bila osigurati pravilnu i uravnoteženu prehranu koja potiče povoljan rast i razvoj.

U inicijalnim razgovorima s roditeljima novoupisane djece saznali smo puno toga o prehrambenim navikama i prehrani budućih polaznika.

Konzumaciju obroka provodili smo u sobama dnevnog boravka, a gdje je to bilo moguće djeca su jela u skupinama u prostoru blagovaone (Medvjedići, Žabice, Suncokreti, Leptirići i Pčelice). Stariji su pomagali mlađima pri samoposluživanju. Djeca su bila uključena u serviranje stola kao i u pospremanje stola nakon obroka.

Obzirom da je zdrava prehrana jedan od preduvjeta pravilnog rasta i razvoja djece, prehrani djece posvećuje se odgovarajuća pažnja. U tijeku je proces privikavanja na nove Prehrambene standarde za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću. Nove jelovnike uvodimo postepeno. Cilj nam je u potpunosti realizirati Prehrambene standarde. U skladu s tim su se normirali jelovnici po kvantitativnom i kvalitativnom sastavu tj. vodila se briga o količini i kalorijskoj vrijednosti obroka po prijedlogu zdravstvene voditeljice Biljane Ivanković i glavnog kuhara Marka

Djeca s oprezom prihvaćaju nova jela i namirnice pa ponekad jela treba ponuditi nekoliko puta dok ne postignemo da ih sa zadovoljstvom konzumiraju.

Važnu ulogu u stvaranju pozitivnih stavova prema novim namirnicama imaju i roditelji. Poznata je činjenica da se mnogi roditelji hrane nezdravo i da se mnoge zdrave namirnice ne nude djeci kod kuće.

Kroz roditeljske sastanke smo roditeljima predstavili nove prehrambene normative, (namirnice koje se u njima koriste) koji odgovaraju HACCP sustavu kontrole higijenskih uvjeta. Pokazatelji zadovoljavanja HACCP sustava su zadovoljavajući rezultati analitičkog izvješća ispitivanih pripremljenih obroka hrane i otisaka, koje redovito vrši Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije.

Osoblje vrtića osobitu pažnju posvećuje prehrani djece s prehrambenim alergijama, te djeci koja iz nekih razloga (npr. vjerskih) ne konzumiraju pojedine namirnice. Za djecu koja su alergična na određene prehrambene namirnice izrađivani su prilagođeni tjedni jelovnici u suradnji s roditeljima.

Obroci se konzumiraju fleksibilno, osobito doručak, tako da djeca nakon dolaska u vrtić i pranja ruku odabiru što će jesti. Oni koji ne žele jesti odmah mogu to učiniti kasnije, a oni koji su doručkovali kod kuće ne moraju doručkovati. Naravno, samoposluživanje je prilagođeno karakteristikama dobi djeteta. Postizanje mirne atmosfere za vrijeme konzumiranja obroka i kulturno-higijenske navike za stolom trajni su zadatak na kojem namjeravamo raditi i poboljšati uvijete i slijedeće pedagoške godine.

3. Skrb o zdravlju djece

Tijekom godine sistematski se vodi briga o higijensko-epidemiološkom stanju vrtića, što uključuje redovito čišćenje, dezinfekciju i provjetravanje prostorija u kojima borave djeca te ostalih prostorija kao i vanjskog prostora. Osobita se pažnja posvećuje higijenskim uvjetima u kuhinji.

Redovito se provode dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija. Održavanje zadovoljavajućih higijenskih mjera na prostoru dječjih igrališta bilo je uspješno obavljano tijekom cijele pedagoške godine.

Svakodnevno se provodi održavanje čistoće i higijene prostora odgovarajućim higijenskim sredstvima.

Igračke se redovito peru i dezinficiraju. Kako se u odgojno-obrazovnom radu koristi pedagoški neoblikovani materijal, potreban je veći nadzor i rad s odgojiteljima kako se ova vrsta materijala ne bi nepotrebno gomilala, a s ciljem održavanja higijene.

Dezinfekciju i deratizaciju naših prostora u ovoj pedagoškoj godini provodila je po sklopljenom Ugovoru „Kamiks eko d.o.o.“ Zagreb.

Redovito je vođena evidencija pobola djece. Najviše djece je bolovalo od bolesti dišnog sustava, zatim bolesti uha i oka, te zaraznih bolesti (crijevna viroza, respiratorna viroza, angina, ušljivost, vodene kozice, šarlah...). Najčešće su bolovala djeca mlađih jasličnih skupina. Pobol se smanjuje odrastanjem djece, tako da su djeca predškolske skupine bila bolesna u prosjeku dva puta godišnje. Evidentiramo sve veći broj djece s dijagnosticiranim alergijama na hranu i lijekove. Prehrana alergičara zahtijeva konstantnu pažnju odgojitelja, te dobru suradnju kuhinjskog osoblja i zdravstvene voditeljice s roditeljima i odgojiteljima.

Bez obzira na potpisani Ugovor i stavku koja govori o zabrani dovođenja bolesnog djeteta u vrtić, često se dogodi da roditelji pokušaju ostaviti na brizi vrtićnom osoblju bolesno dijete, pa se tematika bolesti i djece često nalazila na kutićima za roditelje, na roditeljskim sastancima i individualnim razgovorima s roditeljima. Cilj je bio stvoriti kod roditelja svijest o opasnosti bolesnog djeteta u skupini za bolesno dijete i za zdravu djecu.

Zdravstvena voditeljica je provodila antropometrijska mjerenja te vodila brigu o redovitosti procijepljenosti djece. Evidentirana su preuhranjena i pothranjena djeca.

Primjećujemo da roditelji nisu u potpunosti upoznati s važnosti suradnje s vrtićnim osobljem i njihovom obavezom informiranja o bolesti njihova djeteta te o obavezi donošenja zdravstvenih potvrda da su djeca zdrava i da mogu u kolektiv. U slijedećoj pedagoškoj godini ova zadaća će nam biti jedna od važnijih i težit ćemo njezinoj realizaciji.

Svi radnici vrtića su pravovremeno upućivani na redoviti sanitarni pregled u Epidemiološku službu Doma zdravlja u Samoboru i na predhodne liječničke preglede zbog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti na Medicinu rada pri istom Domu zdravlja.

Kroz sadržaje iz zdravstvenog odgoja nastojali smo utjecati na razvijanje pozitivnih stavova prema zdravlju, prehrani, higijeni i svim čimbenicima koji posredno i neposredno mogu utjecati na tjelesni razvoj djeteta.

4. Boravak na otvorenom

Svakodnevni boravak djece na otvorenom obveza je svakog odgojitelja prilikom planiranja odgojno-obrazovnog rada. Odgojitelji su provodili i jutarnje tjelovježbe na zraku (jesen, proljeće, ljeto), ovisno o vremenskim uvjetima. Vrijeme provedeno na zraku realizirano je kroz šetnje i igre na dvorištu vrtića.

U zimskom periodu djeca borave na zraku od 9.30 – 11.00, a ljeti od 9.00 – 10.00 sati.

5. Sigurnosno zaštitni i preventivni program

Ovaj program započinje u trenutku upisa djeteta u vrtić, gdje roditelji očekuju da im dijete bude sigurno i zaštićeno u prostoru vrtića, dok se oni nalaze na radnom mjestu. Na prvom roditeljskom sastanku, u rujnu 2019. godine, upoznali smo roditelje s mjerama prevencije i zaštite djece u vrtiću i kućnim redom. Kućni red je istaknut na ulazu vrtića.

Odgojitelji su provodili planirane aktivnosti prema Godišnjem planu i programu. Roditelji su putem roditeljskih kutića redovito obavještavani o planiranim i provedenim aktivnostima.

U svom radu istaknuli smo važnost informiranja djece o stvarnosti, znanja o različitim pojavama u okolini, te raznim opasnostima.

Za ostvarenje programa prevencije kojeg smo provodili tijekom cijele pedagoške godine bili smo odgovorni svi, cjelokupan vrtić (svi radnici), a nužna je bila i suradnja s lokalnom zajednicom.

4. ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD

Odgojno-obrazovni rad provodili smo u skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece, koji se temelje na humanističko-razvojnoj koncepciji. U skladu s Godišnjim planom i programom te Kurikulumom vrtića nastavili smo planirati i ostvarivati bitne zadaće našeg vrtića.

Radili smo na podizanju KVALITETE našeg cjelokupnog rada, s konačnom zadaćom i ciljem ostvarivanja DOBROBITI DJETETA, polazeći od spoznaje da je dijete vrijednost samo po sebi, a vrtić mjesto istinskog življenja djece, te promjenom diskursa od „djeteta u potrebama/problemima“ do „DJETETA BOGATOG POTENCIJALIMA“.

Radili smo na razvijanju okruženja u kojem će:

- se dijete osjećati ugodno, sigurno i sretno, biti potican razvoj djetetovih individualnih potencijala i kompetencija;
- svi odnosi biti odnosi podrške, uvažavanja, poštivanja, suradnje i dogovora;
- roditelji biti partneri vrtiću u odgoju i razvoju djece;
- vrtić biti prepoznat u društvenoj okolini po svojoj kvaliteti i posebnosti.

Radili smo na razvijanju kulture vrtića kao zajednice koja uči, gdje se podržava i podupire proces izgradnje zajedničkog življenja i cjelovitog učenja djece i odraslih.

Svaka odgojna skupina, odnosno matični odgojitelji, kreirali su zadaće, sadržaje, aktivnosti i poticaje za svoju konkretnu skupinu. Sve aktivnosti i sadržaje prilagodili su dječjim potrebama i razvojnim mogućnostima, te ih pedagoško-metodički osmišljavali, kako bi ostvarili kvalitetno razvojno ozračje i uzajamno razumijevajuću komunikaciju u odgojnoj skupini.

Protjekla pedagoška godina bila je specifična zbog nastale pandemije koronavirusa i zatvaranja vrtića od sredine 3. mjeseca 2020. do sredine 5. mjeseca 2020. U tom razdoblju nastojali smo održati kontinuitet ostvarivanja odgojno – obrazovnog rada na način da su odgojitelji pripremali i slali e – mailom roditeljima iz svoje odgojne skupine prijedloge aktivnosti koje roditelji mogu provoditi s djecom kod kuće.

1. BITNE ZADAĆE U OVOJ PEDAGOŠKOJ GODINI BILE SU:

1.1 RAZVIJANJE STRATEGIJE USTANOVE

Preispitali smo i konkretizirali misiju i viziju vrtića uspoređujući odgovore na pitanja „Kakav smo vrtić sada?“ i „Kakav vrtić želimo biti?“ Razvijati se i rasti u vrtić gdje se potiče rast i razvoj svakog djeteta, roditelja i djelatnika; gdje se poštuje i prihvaća različitost djece. Osmišljenu i konkretiziranu misiju i viziju vrtića usađivali smo u sve pore odgojno obrazovnog procesa, kako bi svi sudionici bili s njima upoznati, kako bismo ih u vrtiću svakodnevno živjeli, te kako bi bile važan dio prepoznatljivosti vrtića.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- Istaknuli smo misiju i viziju na web stranici vrtića, oglasnim pločama za roditelje, oglasnim pločama za odgojitelje (stalna postava).
- Periodično na sastancima ravnatelja i stručnog tima, te timskim sastancima odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja analizirali smo na razini odgojnih skupina i na razini vrtića stupanj ostvarivanja misije i vizije vrtića, te gdje su poteškoće.

Tabela 5 - Prikaz procjena odgojitelja u 11. mjesecu 2019. – stupanj ostvarivanja misije i vizije vrtića i mogućnosti napredovanja

	PODRUČJE VIZIJE RAZVOJA VRTIĆA			
	DIJETE (razvoj potencijala i kompetencija; sretno u vrtiću; poštivanje osobnosti)	KURIKULUM (poticajan cjelokupni vrtićni kontekst; omogućuje aktivno učenje, istraživanje, cjeloviti razvoj djece)	KULTURA VRTIĆA (odnosi, ozračje)	RODITELJI (partneri u odgoju)
PROCJENA ODGOJITELJA – na ljestvici 1 – 5 1 = ostvarujemo u				

najmanjoj mjeri 5 = ostvarujemo u najvećoj mjeri	3.9	3.7	4.2	4.2
PODRUČJE NAPREDOVANJA	<ul style="list-style-type: none"> - individualni pristup svakom djetetu – - poticati samostalnost u što većoj mjeri - sve što dijete može samo neka učini - praćenje djetetovog potencijala – podržavanje i poticanje kompetencija 	<ul style="list-style-type: none"> - učenje kroz igru, praćenje interesa djeteta - aktivno učenje - više projektnog rada - cjeloviti razvoj djeteta - poticati kreativnost, istraživanje - obogaćivati centre aktivnosti, izrađivati više poticaja, češće izmjenjivati centre – prema interesu djece 	<ul style="list-style-type: none"> - tolerancija, dogovaranje - razmjena informacija - uvažavanje, susretljivost - podrška, uzajamno poštivanje - empatija - osnaživati se u profesionalnoj ulozi 	<ul style="list-style-type: none"> - češći individualni razgovori - više uključivanja roditelja u odgojno – obrazovni proces - više pozivanja roditelja na suradnju - više radionica za roditelje

1.2. RAZVIJANJE PROSTORNO – MATERIJALNOG KONTEKSTA

Tijekom godine poduzimali smo kontinuirane intervencije u prostorno – materijalnom kontekstu skupina, kako bi naš vrtić bio još bolje mjesto zadovoljavanja potreba djece, poticajan i ugodan za djecu, gdje se potiče razvoj djece, radoznalost i znatiželja djece, intrinzična motivacija djece za istraživanjem i eksperimentiranjem, nadogradnjom i proširivanjem znanja i iskustava, samoinicirane aktivnosti, učenje vlastitim akcijama,

otkrivanje i rješavanje problema. Nastojali smo ostvarivati kontekst odgojnih skupina gdje su djeca prema interesima u centrima aktivnosti, usredotočena na aktivnosti.

Kontinuirano smo intervenirali u socijalnom okruženju skupine, kako bi naš vrtić bio još bolje mjesto zadovoljavanja potreba djece, poticajan i ugodan za djecu (igra, učenje, kvalitetna komunikacija među djecom, ozračje povjerenja).

Pratili smo i intervenirali u vremenskoj i prostornoj organizaciji dnevnog ritma skupina kako bi najviše doprinosio ugodnom ozračju, poticanju potencijala djece.

Intervenirali smo u prostorno – materijalnom kontekstu ostalih prostora u i izvan vrtića kako bi naš vrtić bio još bolje mjesto zadovoljavanja potreba djece, poticajan i ugodan za djecu i roditelje.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- stvaranje jasno prepoznatljivih te fizički ili smisleno međusobno odvojenih centara aktivnosti, u skladu s interesima i razvojnim potrebama djeteta (aktivnosti koje mogu koristiti djeca različitih kompetencija),
- promišljeno bogaćenje centara aktivnosti - osiguravanje multisenzoričkog okruženja, dovoljne količine raznovrsnog i poticajnog materijala, logično ponuđenog uz konkretan alat za manipuliranje materijalima, strukturiranost i dostupnost materijala – da budu djeci zanimljivi i privlačni,
- obogaćivanje centara sadržajima za razvoj početnog čitanja i pisanja i predmatematičkih vještina,
- stvaranje i/ili obogaćivanje centara za kvalitetnu simboličku igru djece,
- uvođenje i obogaćivanje istraživačkih centara aktivnosti (magnetizam, voda, mirisi, zvukovi, tekstura, propusnost, težina, količina (konzervacija,...), fenomen sjene, statika, kosina, topivost, plovnost, rastresitost, vlažnost, težina, kontrasti boja, klasifikacije po nekom kriteriju, ...) – omogućiti bilježenje uočenih pojava,
- formiranje igrovnih centara (puntova) na vanjskom prostoru,
- provođenje različitih aktivnosti istovremeno – grupiranje djece,

- radno ozračje – svako dijete se bavi aktivnostima koje za njega imaju visoku razinu dobrobiti i uključenosti,
- različite socijalne interakcije (slobodan odabir partnera za igru),
- slobodan odabir sadržaja i aktivnosti, samoinicijativnost djece,
- komunikacija – poštivanje, uvažavanje, tolerancija, suradničko ozračje, timski rad, recipročni odnosi s drugom djecom,
- organiziracija vremena i mjesta obroka u skupinama na najbolji mogući način za dječji razvoj – u ugodnom ozračju, uz maksimalni angažman djeteta prilikom serviranja, samoposluživanja, te pospremanja (tanjurića, šalica, stolica,...) – stalno preispitivati – „Što sve djeca u mojoj odgojnoj skupini mogu sama?“, kako bismo stvorili poticajno okruženje i bili „vjetar u leđa“ djeci u razvojnom napredovanju,
- odlazak vani, ulazak u vrtić, obavljanje higijene prije i nakon ručka je organiziran u dvije podskupine, svaka s jednim odgojiteljem,
- prostornom organizacijom ostvariti toplo ozračje, ugodu i dobrodošlicu: ugodna, opuštajuća glazba u hodnicima vrtića kod dolaska i odlaska djece,
- djeca su bila sukreatori estetskog uređenja prostora vrtića – od planiranja, dogovaranja do realizacije - u SDB i zajedničkim prostorima izlagani su radovi djece– pojedinačni, zajednički radovi (npr. obrade priča – djeca su autori teksta i ilustracija), poticaji (npr. slova, brojevi...) na stepenice, minimalizirana je količina aplikacija (ukrasa) odgojitelja,
- periodično na timskim sastancima odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja analizirane su na razini odgojnih skupina i na razini vrtića intervencije u prostoru (postojeći centri aktivnosti; izrađeni i planirani poticaji; prikupljeni materijali; dostupnost, razvrstanost, urednost, označenost materijala u centrima aktivnosti; poticajnost prostornog konteksta,), vremenska organizacija dnevnog ritma i u socijalnom okruženju, njihov učinak na zadovoljavanje potreba djece i planove za daljnje intervencije.

1.3 KURIKULUM I ODGOJNO-OBRAZOVNI PROCES

Nastojali smo omogućiti djeci raznolika i bogata iskustva – učenječinjenjem, izravnim aktivnostima, promatranjem, sudjelovanjem u svakodnevnim životnim aktivnostima (u ugodnom ozračju, na zabavan način), omogućiti i poticati djecu na izražavanje, kreativnost, stvaralaštvo

kod djece – u svim ekspresivnim modalitetima (likovnom, govorno-jezičnom, glazbenom, kretnom, gestikulacijskom,...), prihvaćati i omogućavati interindividualne razlike među djecom u tempu razvoja, preferiranim stilovima učenja, te omogućiti poticajno socijalno okruženje

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- osiguravanje poticajnog okruženja u SDB, poticajnih aktivnosti koje su u skladu s djetetovim interesima, djetetu su izazov i podrška njegovog cjelovitog razvoja,
- promatranje djece u aktivnostima, osluškivanje i omogućavanje njihovih interesa, osnaživanje inicijative djece, poticanje na organizaciju i planiranje vlastitih aktivnosti,
- organizacija posjeta i zanimljivih aktivnosti izvan vrtića (predstava, izleta, sudjelovanja u raznim događanjima,...), svakodnevni boravak na otvorenome prostoru, šetnje izvan vrtića,
- dostupnost materijala, umjetničkih djela, ozračje podrške djetetu u kreativnom izražavanju i stvaralaštvu....,
- omogućiti dječistvaralačko izražavanje vlastitih ideja, iskustava i emocija, uočavanje detalja, čuđenje i fascinaciju....,
- planiranje prilagođavano razvojnim potrebama djeteta, način rada prilagođavan različitim načinima učenja djece, različitim sposobnostima djece,
- poticanje djece na samoprocjenu i preuzimanje odgovornosti za svoje izbore i ponašanja – uočavanje uzročno-posljedičnih veza između vlastitih izbora i ponašanja, te ponašanja ostalih sudionika,
- poučavanje djece komunikacijskim tehnikama, socijalno prihvatljivim ponašanjima,
- omogućavanje i poticanje interakcije i suradnje djece, suradničkog i vršnjačkog učenja.

1.4 SURADNJA S RODITELJIMA (JAČANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA I RODITELJA ZA PARTNERSKE ODNOSI KROZ RAZLIČITE OBLIKE SURADNJE)

Upoznavali smo roditelje s ciljevima, sadržajima i metodama rada našeg vrtića, razmjenjivali informacije o djetetu s roditeljima, nastojali smo roditeljima omogućiti različite oblike uključivanja u rad vrtića.

Pružanje potpore roditeljima u ostvarenju roditeljske uloge .

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- Roditeljima je prezentiran plan i kurikulum odgojne skupine (prvi roditeljski sastanak), tjedni plan i program (na kutićima za roditelje), ostvarene aktivnosti (na roditeljskim sastancima, kutićima za roditelje, e-mailu odgojne skupine,...).
- Provođeni su individualni razgovori s roditeljima u svim odgojnim skupinama, a dobivene informacije su korištene u planiranju razvojnih zadaća i aktivnosti u radu s djecom .
- Uključivali smo roditelje u prikupljanje materijala (PNM), izvođenje projekata, posjete, prikaze zanimanja... Svaka odgojna skupina formirala je e-mail svoje skupine radi efikasnijeg prezentiranja roditeljima informacija o aktivnostima i napretku djece, te razmjene važnih informacija o djeci. Koristili smo ankete za roditelje radi dobivanja informacija o tome kako roditelji doživljavaju vrtić, koje su potrebe i mogućnosti za napredovanje.
- Planirane radionice o roditeljstvu i roditeljske sastanke (tematske, komunikacijske) nismo ostvarili prema planu zbog novonastale situacije s koronavirusom, pa smo se orijentirali na pružanje podrške roditeljima putem maila i web stranice vrtića

2. SPECIFIČNE ZADAĆE u ovoj pedagoškoj godini bile su:

2.1 IZGRADNJA KOMPETENCIJA ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE (odrasli i djeca) - KURIKULUMSKA ORIJENTACIJA PREMA ISHODIMA ODGOJA I OBRAZOVANJA

U svakoj životnoj situaciji u vrtiću nastojali smo poticati zdrav rast i razvoj djece, te kompetencije u području:

- motorike i zdravlja
- socio-emocionalnog razvoja
- spoznajnog razvoja
- komunikacije i izražavanja.

Usmjerili smo se na izgradnju **trajnih kompetencija za zajedničko i cjeloživotno učenje, djelovanje i življenje** (prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, MZOS, 2015). One predstavljaju temelj za procese razvoja samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike o sebi (sobne kompetencije). To su:

- komunikacija na materinskome jeziku
- komunikacija na stranim jezicima
- matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
- digitalna kompetencija
- učiti kako učiti
- socijalna i građanska kompetencija
- inicijativnost i poduzetnost
- kulturna svijest i izražavanje
- motoričke kompetencije.

Pri tome, u svim područjima razvoja jačamo dječju autonomnost i potičemo izražavanje stvaralačkih svojstava djeteta. Svaka odgojna skupina imala je svoj specifični program (zadace, sadržaje, aktivnosti i poticaje) koji se stvarao po principima kurikuluma, koji - kao otvoreni proces – omogućuje ostvarivanje svih zadataka i posebnosti, kako djece, tako i okolnosti u kojima se odgojno-obrazovni proces odvija.

Namjera nam je izgraditi i/ili poduprijeti rast znanja, vještina i sposobnosti djece i odraslih (djelatnika, roditelja) na području izgradnje ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje. Za različite sudionike bit će potrebne različite razine znanja i vještina, no svaki bi sudionik trebao dosegnuti svoje granice. Očekuje se u svim odgojnim skupinama izgrađivanje kvalitetnog razvojnog ozračja i uzajamno razumijevajuće komunikacije.

2.2 POTICANJE SOCIO – EMOCIONALNOG RAZVOJA (SLIKE O SEBI) PUTEM PROJEKTA „DIJETE TJEDNA“ NA RAZINI VRTIĆA

Spoznavanje sebe vrlo je složen zadatak koji počinje već u najranijem djetinjstvu - tada se temelji na promatranju reakcija roditelja i drugih važnih odraslih osoba na vlastita ponašanja. Slika o sebi koju dijete formira utjecat će na njegova očekivanja od sebe samoga, pa tako i uspješnost u mnogim kasnijim aktivnostima.

Kada dijete ima pozitivan odnos prema sebi (pozitivnu sliku o sebi) ono:

- poznaje sebe, poznaje svoje najbolje i najslabije strane, poznaje svoje prednosti i ograničenja, zna što može, a što ne može, zna u čemu je dobro, a na čemu još treba raditi...
- prihvaća sebe takvim kakvo jest
- voli sebe.

Pozitivan odnos prema sebi pridonosi djetetovu:

- samopouzdanju, samopoštovanju, njegovoj sigurnosti u sebe
- skladnijim odnosima s drugima, pozitivnom odnosu prema drugima, povjerenju u druge
- razvoju emocionalne stabilnosti

- povećanju vjerojatnosti uspješnog “nošenja” sa stresom u životno nepovoljnim situacijama – otpornosti!!

Odnosi s drugima su jako važan izvor za dobrobit djece. Važno je omogućiti izgradnju i održavanje pozitivnih odnosa s vršnjacima, razvoj socijalnih vještina, pozitivnih interakcija, potpore, zajedništva, osjećaja da su dio zajednice (skupine), gdje doživljavaju podršku, prihvaćanje i razumijevanje.

U svim odgojnim skupinama se tijekom pedagoške godine provodio projekt „Dijete tjedna“.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- svaki tjedan je jedno dijete iz skupine „dijete tjedna“, ako je moguće povezati s djetetovim rođendanom,
- dijete u vrtić donosi svoje i obiteljske fotografije, svoje važne predmete, igračke i uspomene; sve to pokazuje i objašnjava njihovo značenje djeci iz skupine i odgojiteljima,
- izrađivanje plakata o tom djetetu – ime djeteta, fotografija, obiteljska fotografija, karakteristike – boja kose, očiju, što voli, što ne voli, što ga veseli,....,
- dijete tjedna ima prednost pri biranju aktivnosti i igara koje će se igrati s drugima, priča koje će čitati, uloga koje će imati (npr. pomagač odgojitelju u nečemu...)....,
- dogovaranje dolaska nekog člana djetetove uže ili šire obitelji, koji može boraviti jedan dan nekoliko sati u odgojnoj skupini s djecom i predstaviti im svoje zanimanje, hobi i družiti se s djecom.

DOBROBITI PROJEKTA „DIJETE TJEDNA“ ZA DJECU:

- razvoj kod djece svijesti o sebi,
- razvoj svijesti o svojim osjećajima,
razvoj samopouzdanja i samopoštovanja,
- razvoj prihvaćanja različitosti, prosocijalnih ponašanja, pozitivnih odnosa s vršnjacima, asertivnosti.

2.3 POTICANJE ZDRAVOG STILA ŽIVOTA: FIZIČKOG VJEŽBANJA I KRETANJA KAO VAŽNE ODREDNICE CJELOVITOG RAZVOJA DJETETA

Veoma je važno pravodobno u djetetov dnevni i tjedni ritam uključiti odgovarajući tjelesni odgoj. Tjelesni odgoj predškolskog djeteta treba u dječjem organizmu razvijati sposobnost da se obrani od štetnih vanjskih utjecaja. Mladom organizmu potrebna su aktivna sredstva tjelesne kulture, odnosno dječji organizam treba jačati prirodnim čimbenicima kao što su sunce, zrak, voda i tjelovježba koja se u predškolskoj dobi izvodi u obliku pokretnih igara, sata tjelesnog vježbanja, jutarnje gimnastike, šetnje.

Zdrava, okretna, spretna i vješta djeca mogu lakše „nositi“ sve nedaće i teškoće života te mogu lakše obavljati svoje radne i društvene zadaće. Zadaci tjelesnog vježbanja temelje se na mogućnosti poticanja tjelesnog rasta i razvoja psihomotoričkog sustava i opće funkcionalne sposobnosti organizma. Ovaj zadatak se ostvaruje osmišljenim sistemom vježbi, igara, stvaranje navika za zdrav život ispravnim držanjem tijela. Dijete stječe spoznaju o općem tjelesnom stanju i stvara naviku bavljenja tjelesnim aktivnostima.

Odgojitelji su tijekom godine birali i planirali tjelesne aktivnosti i vježbe prema:

- a) psihofizičkom razvoju djece,
- b) prema karakteristikama skupine,
- c) prema spremnosti skupine,
- d) prema stanju dječjeg zdravlja i
- e) prema prostornim i materijnim uvjetima.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- svakodnevno planiranje tjelesnih aktivnosti u odgojnoj skupini – u sobi dnevnog boravka, dvorani ili na otvorenom prostoru,
- u starijim vrtićnim skupinama - dva sata tjelesnog odgoja tjedno, a u mlađim i srednjim - jedan sat tjedno,
- u objektu u Svetoj Nedelji su jednom tjedno dolazile kineziologinje iz sportske udruge Slavuji i održale sat tjelesnog odgoja u vrtićnim skupinama (Pčelicama i Leptirićima),

- prilikom planiranja obuhvatit će se sve tri skupine vježbi.

DOBROBITI POTICANJA FIZIČKOG VJEŽBANJA I KRETANJA ZA DJECU:

- svestrani razvoj djece,
- razvoj discipliniranosti, usmjerenosti pažnje, slijeđenja uputa, organiziranog kretanja,
- jačanje velikih mišićnih skupina,
- razvoj prirodnih oblika kretanja.

2.4 POTICANJE ZDRAVOG STILA ŽIVOTA: ZDRAVE PREHRANE

Osim izravnog učinka na rast, kognitivni i fizički razvoj te ispunjenje genetskog potencijala, znanstveno je utemeljeno da prehrana već u ranijem djetinjstvu može preventivno ili proaktivno utjecati na pojavu određenih patoloških promjena i kroničnih bolesti u odraslih, a usto, djetinjstvo je i vrijeme kada se formiraju prehrambene navike koje će pojedinac nositi kroz cijeli život, stoga, Kekez (2007) slijedom toga navodi da uzevši u obzir da djeca koja pohađaju vrtić provedu tamo značajan dio vremena, jasno je koju važnost imaju smjernice za prehranu djece vrtićke dobi (1. do 6. godina života).

Djeca pravilne prehrambene navike i iskustva iz vrtića prenose u roditeljski dom, školu i širu zajednicu i tako postaju „mali ambasadori zdrave prehrane“.

OBILJEŽJA PRAVILNE PREHRANE:

- integralne žitarice i njihovi proizvodi
- punomasno mlijeko i mliječni proizvodi
- fermentirani i proizvodi s probiotikom
- mahunarke

- svježe domaće sezonsko povrće
- svježe domaće sezonsko voće
- sušeno domaće voće
- lako probavljiva mesa
- svježe začinsko bilje
- začini - hladno prešano ulje (suncokreta), maslinovo ulje, jabučni ocat, limun, med i drugi začini
- dovoljna količina tekućine – zdravstveno ispravne pitke vode tijekom cijelog dana
- dobro izbalansirana i kombinirana prehrana.

Ove pedagoške godine nastavili smo poboljšavati jelovnik, obogaćivati ga zdravim namirnicama, razvijati zdrave navike djece u prehrani, te uključivati djecu u pripremu zdravih obroka.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- unositi promjene u jelovnik u skladu sa suvremenim spoznajama i preporukama o zdravoj prehrani djece rane i predškolske dobi,
- uključivati djecu u pripremu zdravih obroka (voćnih užina, svježih sokova...) radi poticanja motivacije za konzumacijom istih, poticanja iskustvenog učenja,
- promijeniti način obilježavanja dječjih rođendana u vrtiću – umjesto slatkiša i grickalica pripremati svježe i sušeno voće, zdrave grickalice, svježe sokove...
-

DOBROBITI POTICANJA ZDRAVE PREHRANE KOD DJECE:

- usvajanje zdravih stilova življenja
- razvijanje svijesti o važnosti zdrave i pravilne prehrane

- usvajanje pozitivnih stavova o očuvanju i unaprjeđenju osobnog zdravlja.

2.5 RAZVIJANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA KAO REFLEKSIVNIH PRAKTIČARA, TJ. POTICANJE REFLEKSIJE I SAMOREFLEKSIJE, SURADNIŠTVA, DIJELJENJA ZNANJA, KULTURE DIJALOGA.

Kontinuirano istraživanje vlastitog rada, promatranjem i slušanjem djece, dokumentiranjem odgojno - obrazovnog procesa uz pomoć foto i audio zapisa omogućuje odgojitelju realan uvid u svoj rad. Odgojitelj dobiva uvid u stvarne dječje interese, načine na koje djeca uče te svoje intervencije, postupke i reakcije. Ponovnom analizom (akcija - refleksija - akcija) prikupljenom dokumentacijom osviješten odgojitelj*napušta ulogu tradicionalnog poučavanja djece zamjenjujući ga s proučavanjem djece, a koje vodi prema učenju s djecom (Slunjski, 2001, str 17, Forman i Fyle, 1997, str 240).* Profesionalno usavršavanje odgojitelja usmjereno je prema razvoju njihovih istraživačkih i refleksivnih umijeća. Zajedničko refleksivno istraživanje s drugim odgojiteljima i stručnim djelatnicima osposobljava odgojitelje za bolje razumijevanje i potpuno mijenjanje i usavršavanje vlastite prakse, pri čemu se oni pretvaraju u „refleksivne praktičare“. Odgajatelj kao refleksivni praktičar jedna je od mogućih paradigmi njegovog cjeloživotnog učenja i napredovanja.

Ove pedagoške godine nastavili smo rad na razvoju odgojitelja kao refleksivnih praktičara. Strategije rada su timski pristup, samorefleksije, refleksije odgojitelja, ravnatelja i stručnih suradnika.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- Na tjednoj razini provodili smo timske sastanke odgojitelja, ravnatelja i stručnih suradnika (timsko vrednovanje i planiranje) s refleksijom na protekli tjedan (ostvarene zadaće, aktivnosti, promjene u prostoru, izrađeni poticaji, interes i reakcije djece, suradnja s roditeljima), analizom i diskusijom ostvarenog, te iznošenje tjednog planiranja za idući tjedan.

- Na tromjesečnoj razini provodili smo timske sastanke odgojitelja, ravnatelja i stručnih suradnika (timsko vrednovanje i planiranje), na kojima je analizirano vrednovanje odgojno-obrazovnog rada za proteklo razdoblje i plan sa svim sastavnicama za sljedeće tromjesečno razdoblje.
- Pritom smo se koristili dokumentiranjem procesa (propisana pedagoška dokumentacija i etnografski zapisi – bilješke, dnevници, likovni radovi, foto i video zapisi, plakati, katalozi, razvojne mape djeteta i dr.) koji su nam pomogli u boljem razumijevanju akcije djeteta,
- Analizirali smo poduzete korake i njihove rezultate s obzirom na tri osnovna područja bitnih zadaća ove godine (ostvarenje i oživotvorenje vizije i misije, unapređenje prostornog, socijalnog i vremenskog konteksta, te poboljšanje suradnje s roditeljima).

DOBROBITI:

- Promišljanje odgojitelja o vlastitom radu i djelovanju, budućim akcijama koje će podupirati razvoj djeteta i njegove kompetencije.
- Razmjena i bogaćenje iskustava.
- Analiza aktualnih situacija, problema, izazova, timsko rješavanje.
- Zajedničko izgrađivanje novih znanja i kvalitetnije prakse.

2.6 RAD NA UNAPREĐIVANJU PROCESA PRAĆENJA, PROCJENJIVANJA I DOKUMENTIRANJA RAZVOJA DJECE

Intenzivirali smo suradnju odgojitelja, roditelja i stručnih suradnika na procjenjivanju razvojnog statusa djece i planiranju razvojno - primjerenih individualnih zadaća.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

1. Snimanje početnog stanja u skupini

* Prikupljanje i razmjena informacija (roditelji, stručni tim, odgojitelji, vanjske institucije):

- a) uvodni razgovori s roditeljima novoprimitljene djece,

- b) timska procjena o odgojno-obrazovnom statusu i/ili odgovarajućem modelu integracije,
- c) uvid u zdravstvenu dokumentaciju i nalaze djece,
- d) sinteza podataka o djeci.

* Vođenje dokumentacije (zdravstvenih kartona, lista prilagodbe, dnevnih zapažanja o djeci, protokola)

2. Praćenje razvoja djece

* Radni dogovori odgojitelja i stručnih suradnika:

- a) praćenje razvoja djece – analiza razvojnih ljestvica
- b) planiranje razvojnih zadaća na individualnoj razini te promišljanje primjerenih poticaja, metoda i sadržaja rada usmjerenih na djetetove slabije i jače strane .

* Praćenje i procjenjivanje uvjeta i postupaka u odnosu na napredak i postignuća djece.

* Individualni razgovori odgojitelja i/ili stručnih suradnika s roditeljima i razmjena zapažanja.

3. Praćenje djece pomoću individualnih razvojnih mapa

Uloga odgojitelja je praćenje dječjeg razvoja i postignuća putem kontinuiranog opažanja svakog djeteta i objektivnog dokumentiranja, kako bi identificirali interese, potrebe i mogućnosti djece. Što više informacija odgojitelji imaju o djeci, to je veća vjerojatnost da će zadovoljiti njihove potrebe i biti uspješniji u planiranju aktivnosti i njihovoj realizaciji. Tako dolaze do zone narednog razvoja djece, na temelju koje planiraju razvojne zadaće, tjedne aktivnosti i dnevne poticaje. Individualna razvojna mapa pomaže u osmišljavanju individualiziranog pristupa s ciljem djetetovog postizanja optimalnog razvoja u skladu s njegovim sposobnostima i jakim stranama, a ujedno je i spona u komunikaciji roditelja i odgojitelja.

Ove pedagoške godine su individualnu razvojnu mapu za svako dijete odgojitelji vodili u suradnji sa psihologinjom.

Sustavno su prikupljeni podaci koji čine individualnu razvojnu mapu, a to su:

1. Podaci o djetetu:

- * fotografija djeteta
- * osnovni podaci (ime, prezime, datum rođenja, datum upisa u jaslice/vrtić)
- * fotografije uže obitelji
- * podatke o visini, težini
- * otisak stopala i dlana
- * osobnu kartu djeteta: nadimak, što voli jesti, najdražeg prijatelja, najdražu igru i igračku
- * važne datume – rođendane, posjete..
- * diplome – sa sudjelovanja na olimpijadi,...

2. Podaci o razvoju i napretku djeteta

- * izjave djeteta („biseri“, „iskrice“)
- * kreacije djeteta (pjesme, priče, stihovi)
- * intervju s djetetom – što voli, kako se osjeća,....
- * likovni radovi
- * razvojne ljestvice po područjima
- * jake i slabe strane djeteta
- * zapažanja odgojitelja o djetetu
- * protokoli za praćenje djece – upitnici, ček liste
- * fotografije koje oslikavaju razvoj i napredovanje djeteta, uz pisani komentar
- * pripremu za školu – primjere grafomotoričkih vježbi, izrađenih slovarica, matematičkih knjižica,...

Praćenje je bilo vremenski periodično. Načini prikupljanja podataka o djetetu: dječji crtež, bilješke iz dnevnih valorizacija, antropometrijska mjerenja, kontrolna lista, protokol promatranja, snimke i fotografije, skala procjene, razgovori s djecom, transkript, anegdotska bilješka, ...

DOBROBITI:

- sustavno praćenje i bilježenje specifičnih interesa i razvojnog napretka svakog djeteta,
- poticanje pojedinih aspekata djetetova razvoja ciljanim zadaćama i promišljenim poticajima,
- intenziviranje razvoja djetetovih potencijala,
- prihvaćanje učenja kao integriranog procesa – uočavanje onoga što djeca uče kroz aktivno istraživanje i interakciju s odraslima, drugom djecom i materijalima za učenje,
- pomoć u procjenjivanju onog što djeca znaju ili mogu, tj. ne znaju ili ne mogu učiniti kako bi modificirali složenost ponuđenih materijala ili aktivnosti,
- uočavanje prednosti osiguravanja konkretnih, realnih i za život djeteta relevantnih materijala za učenje,
- jačanje roditeljskih kompetencija sudjelovanjem u praćenju razvoja djeteta putem razvojnih ljestvica,
- osvješćivanje roditelja o važnosti primjerenih poticaja u intenzivnom razdoblju djetetova rasta i razvoja te rane intervencije kod uočenih odgojnih i razvojnih problema.

2.7 POTICANJE RAZVOJA DJEČJIH KOMPETENCIJA PLANIRANJEM RAZVOJNO PRIMJERENIH I POTICAJNIH AKTIVNOSTI I RADOM NA PROJEKTIMA

Izbor i provođenje tematskih projekata u skupinama se odvija u funkciji istraživanja manje poznatih i prisutnih područja odgojno-obrazovnog djelovanja, te obogaćivanja sadržaja i mogućnosti rada s djecom. Djecu se potiče da, radeći na nekom projektu, promatraju, pitaju, istražuju i poduzimaju određene aktivnosti u svezi s temom projekta te samostalno razmišljaju i zaključuju, šire svoja znanja do krajnjih granica mogućnosti, aktivirajući pri tome sve svoje sposobnosti (razvoj interesa, sposobnost donošenja samostalnih odluka, poticanje i ohrabrivanje

djetetove prirodne radoznalosti, želje za istraživanjem, njegovanje kreativnosti).U projektu se povezuje i isprepliće niz različitih aktivnosti koje potiču sva područja dječjeg razvoja (integrativni pristup).

STRATEGIJE DJELOVANJA:

1. Određivanje teme projekta.

Tema proizlazi iz nečega u neposrednom djetetovom okruženju za što smo primijetili da ga interesira - praćenje, promatranje, dokumentiranje, razgovor s djecom, analiza problema.

2. Određivanje cilja i zadatka projekta.

Cilj projekta odnosi se na ono što se radom na projektu želi da djeca postignu, a specifične zadatke obuhvaćaju razvoj njihovih sposobnosti, vještina i znanja.

3. Izrada plana projekta.

Odgoviteljica u razgovoru s djecom potiče djecu da iznesu što više ideja o tome kako mogu istražiti problem i što sve mogu učiniti u vezi s njim (mogućnost korištenja tehnike Z-Ž-N – znam-želim znati-naučio sam):

- Što znate o...? - saznajemo kroz pitanja i odgovore (potrebno ih je ili snimati ili direktno bilježiti jer su nam smjernica za daljnji rad).
- Što biste još željeli znati o...? Kako ćemo i gdje pronaći odgovore na naša pitanja? itd. - kad skupimo odgovore djece o tome što žele saznati, dobro je djecu pitati kako do tih informacija možemo doći i pomoći im u nalaženju odgovora. Odgovore djece potrebno je zapisivati s naznakom tko je dao odgovor (npr. na pitanje što želimo saznati) - takvi odgovori postaju sadržaji našeg projekta.

Nakon dobivenog sadržaja, izrađuje se plan aktivnosti u kojem se navode teme o kojima će se razgovarati, gdje će se ići u potragu za odgovorima, koje će se igre igrati, što će se crtati, modelirati, hoće li se izraditi neka slikovnica, priča ili sl., koji su nam poticaji potrebni, koga ćemo uključiti...

Potrebno je pripremiti okruženje u kojem će dijete dolaziti do zaključaka i stvarati nova znanja s drugima putem centara aktivnosti.

4. Provođenje projekta.

Dijete sudjeluje u projektu prema želji, mogućnostima, karakteristikama. Trajanje projekta ovisi o interesu većine djece, a to procjenjuje odgojitelj na temelju promatranja i praćenja djece. Tijekom provođenja projekta dijete i odgojitelj realiziraju brojne aktivnosti.

Važno je bilježiti ponašanja i izražavanja djece tijekom projekta kroz različite medije i načine. Tako se dobiva uvid u rad i rezultate projekta, kako za djecu, tako i za roditelje. Važno je razgovarati s djecom, poticati ih na promišljanje i kreiranje novog znanja.

5. Evaluacija, vrednovanje projekta

Odgovaranje na pitanje Što smo naučili? (s gledišta djeteta i odgojitelja), te prijedlozi za daljnji rad.

Neki od provedenih projekata tijekom ove pedagoške godine su:

Sve skupine – projekt „Dijete tjedna“ tijekom pedagoške godine.

Tabela 6 - Prikaz nekih projekata provedenih u pojedinim odgojnim skupinama ove pedagoške godine.

Odgojna skupina	Ježići i Zečići
Tema akcijskog istraživanja	Boje
Cilj	Promišljanjem i obogaćivanjem konteksta odgojne skupine potaknuti spoznavanje svijeta koji nas okružuje.
Zadaće	Razvijati opažanje svijeta svim senzomotornim modalitetima (vidom, sluhom, njuhom, okusom, dodirrom, propriocepcijom, vestibularnim osjetilima). Razvijati opažanje boja, razlikovanje, prepoznavanje i imenovanje osnovnih i izvedenih boja. Razvijati i poticati znatiželju za novo, za aktivno istraživanje baratanjem, isprobavanjem. Razvijati slušanje (govora, pjesmica,...), slijeđenje jednostavnih naloga.

	<p>Razvijati baratanje predmetima (bacanje, hvatanje, ciljanje, gađanje).</p> <p>Razvijati precizniju senzomotoriku (hvatanje malih predmeta, ubacivanje, odvrtnanje, zavrtnanje, nizanje, umetanje,...).</p>
Sredstva, poticaji	<p>Tempere, pastele, drvene bojice, olovke, papiri, krede, ploča, škare, ljepilo; slagalice, umetaljke, puzzle; loptice u boji, tuljci u boji; kocke u osnovnim bojama; geometrijski likovi i tijela u osnovnim bojama; obruči u osnovnim bojama; čepovi u osnovnim bojama, kutije u osnovnim bojama; špatule u osnovnim bojama; papir u boji; kamenčići; staklena površina; voda; kutije s poklopcima odgovarajuće boje; palenta, jestiva boja; slikopriče; pjesmice; pjesme; slikovnice.</p>
Aktivnosti	<p>Crtanje, slikanje, bojanje, otiskivanje, miješanje boja, trganje papira, rezanje i lijepljenje; razvrstavanje po boji (čepova u „kućice“), pridruživanje, ubacivanje, slaganje, konstruiranje, građenje kockama; skakanje u obruče; istraživanje (bojanje palente, riže, bojanje vode,..., promatranje, opipavanje, igra); modeliranje tijestom u boji; pridruživanje poklopaca kutijama, bocama, otvaranje i zatvaranje; nizanje kolutova određenih boja na štapiće na stalku</p>
Evaluacija/vrednovanje	<p>Djeca su pokazala veliki interes za aktivnosti, baratanje predmetima i materijalima, te napredak u gruboj i finoj motorici, opažanju, govornom razumijevanju i izražavanju.</p>

Odgojna skupina	Medvjedići
Tema projekta	U zdravom tijelu zdrav duh
Cilj	Osvješćivanje djeci zdravih životnih navika (zdrava hrana, tjelesno vježbanje) i njihovo ugrađivanje u svakodnevni životni ritam.

Zadaće	<p>Tjelesni i psihomotorni razvoj (razvoj ravnoteže, koordinacije, brzine; razvoj pokretljivosti i spretnosti pri savladavanju prepreka, kretanju sa zadacima; razvoj koordinacije i preciznosti pokreta pri dodavanju, hvatanju, gađanju, kotrljanju, ubacivanju)</p> <p>Spoznajni razvoj (razvoj percepcije mirisa, okusa, prostorne percepcije; imenovanje boja; brojanje; životni ciklus leptira; dani u tjednu; upoznavanje različitih namirnica – zdrave/nezdrave)</p> <p>Socio-emocionalni razvoj (razvoj samostalnosti, pozitivne slike o sebi, samopouzdanja, tolerancije; razvoj zdravih navika – briga o svom tijelu; poticanje prijateljskih odnosa s vršnjacima)</p> <p>Razvoj komunikacije, izražavanja i stvaralaštva (slušanje priča, stihova; odgovaranje na pitanja; prepričavanje doživljaja, priča).</p>
Sredstva, poticaji	<p>Obruči, elementi od spužve, čunjevi, švedske ljestve, lopte, grede, poligoni; različito voće, povrće, biljke, jela; slagalice, umetaljke, puzzle, memori; lutke, centar kuhinje – suđe, pribor za jelo; priče i slikovnice („Zec i kornjača“, narodna; „Vrlo gladna gusjenica“, E. Carle; „Volim zdravu hranu“, M. Kušec; „Brinem se za svoje tijelo“, M. Kušec; „Vježbanje je zdravo“, M. Kušec); pjesmice („Šarena lopta“, „Sportaš“, „Djeca rastu“,...); zagonetke; igrokazi („Kruška, jabuka“, „Bijela mrkva“, „Svibanjska igra“); papiri, kartoni, drvene bojice, olovke, paste, tempere, plastelin, slano tijesto, modlice; suđe, pribor za jelo, hvataljke; plakati</p>
Aktivnosti	<p>Provlačenje, preskakivanje, prekoračivanje, hodanje – četveronoške, postrance, po suženoj površini, penjanje, hvatanje, dodavanje, gađanje, kotrljanje, ubacivanje; mirisanje, kušanje, opipavanje (voća, povrća, biljaka,...); oblikovanje; umetanje, pridruživanje, traženje parova istih slika; briga o lutkama (oblačenje, priprema obroka, hranjenje,...); samoprocjena, imenovanje; brojanje; dramatizacija – predstave; slušanje i ponavljanje pjesmica; izrada plakata „Zdrava/nezdrava hrana“; anketa „Koje nam je voće najdraže?“</p>
Evalvacija/vrednovanje	<p>Djeca su svakodnevno osvješčivala, komentirala važnost vježbanja, tjelesne sktivnosti i zdrave prehrane. Kod kuće su</p>

	nastavila komentirati s roditeljima. Neke izjave djece: „Ja vježbam doma s tatom i sekom.“, „Mami pomažem raditi kolač od voća.“, „Mi doma radimo voćnu salatu, baš je fina.“, „Volim jesti banane, jabuke i juhu od mrkve.“, „Mama je kupila orahe u dućanu.“, „Zdravo je jesti puno voća i povrća. I moja mama to kaže.“
--	--

Odgojna skupina	Žabice
Tema projekta	Slova i brojevi
Cilj	<p>Podržavati i razvijati interes i motivaciju za upoznavanje slova i brojeva.</p> <p>Poticati dijete da se sprijatelji s knjigama, čitanjem i slovima i da u tome uživa.</p> <p>Omogućiti djetetu da mu pisana riječ i brojevi budu u svakoj situaciji nadohvat ruke.</p> <p>Podupirati shvaćanje koncepta pismenosti, tj. vezu između izgovorenih i napisanih riječi.</p>
Zadaće	<p>Poticanje fonološke osjetljivosti (razlikovanje glasova, osjećaj za ritam, rime, rečenice se sastoje od riječi, riječi od glasova, glasovna analiza i sinteza...)</p> <p>Bogaćenje rječnika, poticanje razumijevanja značenja riječi.</p> <p>Poticanje razumijevanja, opisivanja, prepričavanja (pročitano, doživljeno...).</p> <p>Prepoznavanje i imenovanje slova, uočavanje sličnosti i razlika među njima.</p> <p>Razumijevanje pravila pisanog teksta (čitanje odozgo prema dolje, slijeva na desno...).</p> <p>Poticanje motivacije za čitanje i pisanje.</p> <p>Poticanje fine motorike šake, pravilnog držanja olovke, vizualne percepcije, koordinacije oko-ruka.</p> <p>Razvijati uspoređivanje količina, dužina, veličina, dužina, visina, ...; odnose u prostoru (gore – dolje, ispred – iza, iznad – ispod, između, lijevo, desno,...); brojanje s pokazivanjem predmeta; prepoznavanje brojki</p> <p>Razvijanje i poticanje samopouzdanje djece pri savladavanju predčitački, predmatematičkih vještina i</p>

	predvještina pisanja.
Sredstva, poticaji	Slikovnice, priče, pjesmice, brojalice, enciklopedije, tekstovi, nazivi, natpisi, katalozi, plakati; olovke, bojice, flomasteri, pastele, krede, ploča, spužva, škare, ljepilo; različite vrste i veličine papira, kartica, traka, bilježnica, crtančice; različite vrste predmeta i slika ili fotografija predmeta; slova i brojevi od raličitih materijala (spužve, brusni papir, magneti...); kartice sa slovima, riječima, brojevima, plakati, tablice; stolno – manipulativne i didaktičke igre; zrna pšenice, brašno, palenta; igre „Pametnica u svemiru“
Aktivnosti	Crtanje, bojanje, slikanje, precrtavanje, predvježbe pisanja – nastavljanje u crtovlju, rezanje i lijepljenje – po zadanoj liniji, shemi, slova, brojeva, slika,..., pisanje po brašnu/palenti, stavljanje zrna po predlošcima sa slovima; pridruživanje brojki količini; igre ritma – rastavljanje riječi na slogove; naša zajednička priča; na slovo; stolno – manipulativne igre – od slova na čepovima slažemo riječi, brojimo cvjetove, kocke, spajamo broj točkica i brojku gumicom, spajamo kartice s određenim brojem točkica i brojke; igre „Pametnica u svemiru“; pisanje svog imena i imena prijatelja iz skupine (kartice s imenima); plakati sa slovima abecede i džepićima – traženje istog slova, slike koja počinje tim glasom; prepoznavanje slova i brojeva po opipu;
Evaluacija/vrednovanje	Djeca su pokazivala veliki interes za planirane aktivnosti i poticaje, te je uočen napredak kod sve djece u predčitačkim i predmatematičkim vještinama, te predvještinama pisanja.

Odgojna skupina	Suncokreti
------------------------	------------

Tema projekta	Put oko svijeta
Cilj	Proširiti dječje spoznaje o znamenostima, običajima, kulturi i jeziku raznih zemalja te upoznavanje svog okruženja i okruženja u drugim dijelovima svijeta.
Zadaće	Zadovoljiti prirodnu dječju potrebu za istraživanjem. Poticati širenje znanja i iskustava o različitim dijelovima svijeta – o predmetnoj, prirodnoj i društvenoj sredini. Razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema drugima, osobama drugačijeg izgleda, jezika i potreba. Upoznavanje naše zemlje i drugih zemalja, kontinenata, rasa ljudi, životinja iz različitih dijelova svijeta. Bogaćenje rječnika, rečenica. Poticanje radoznalosti, istraživanja, otkrivanja novog.
Sredstva, poticaji	Slikovnice, priče, bajke; bojice, olovke, flomasteri, tempere, kistovi, pastelne boje, ugljen, glinamol; karta svijeta, atlas; papiri, papiri u boji, tuljci, razne, ukrasne trake, karton, metalni čepovi, špaga,...; štapići za jelo
Aktivnosti	Bajke: „Pepeljuga“, „Uspavana ljepotica“, „Mačak u čizmama“, „Ti, ja i nitko“ (švedska narodna bajka), „Ivica i stabljika grha“ (engleska narodna bajka) Priče: „Raspjevana žaba“ (meksička priča), „Aladin i čarobna svjetiljka“ (Saudijska Arabija), „Čudesna lutka“ (američka priča), „Priče iz Starog zavjeta“ (Izrael), „Gladni vuk“ (Tajland), „Čarobne žabe“ (španjolske narodne priče), „Štapić od bjelokosti“ (kineska priča). „Kako se miš maskirao“ (japanska priča), „Djed i repa“ (ruska priča), „Kako su ptice dobile šareno perje“ (brazilska priča), „Cvilidreta“, „Zlatna guska“ (njemačke priče), „Krotitelj zmija“ (indijska priča) Basne: „Ezopove basne: Lav i miš, Pijetao i lisica, Krave i tigar, Poljski miš i gradski miš, Magarac i konj“ (Grčka) Slikovnice: „Pinocchio“, „Pipi Duga Čarapa“

	<p>Razgovor o pročitanom.</p> <p>Pronalaženje zemalja i glavnih gradova na karti svijeta.</p> <p>Bojanje zastava te učenje značenja boja na zastavi.</p> <p>Crtanje, slikanje motiva karakterističnih za određenu zemlju (prijevozna sredstva, odjeća,...).</p> <p>Usvajanje tekstova pjesama ili brojalica na jeziku određene zemlje .</p> <p>Igranje raznih igara na otvorenom koje se igraju u određenim zemljama.</p> <p>Izrada raznih glazbenih instrumenata specifičnih za određene zemlje.</p> <p>Slikanje raznim tehnikama. Priprema i isprobavanje jela specifičnih za određene zemlje.</p> <p>Izrada raznih društvenih igara iz zemalja koje smo posjetili.</p> <p>Istraživanje životinja koje borave u određenim zemljama, te izrada zajedničke slikovnice.</p> <p>Obradene zemlje: VELIKA BRITANIJA, IRSKA, ŠVEDSKA, NJEMAČKA, NIZOZEMSKA, FRANCUSKA, ŠPANJOLSKA, ITALIJA, GRČKA, RUSIJA, GANA, JAPAN, KINA, TAJLAND, INDIJA, SAUDIJSKA ARABIJA, IZRAEL, BRAZIL, MEKSIKO, SAD, KANADA.</p>
Evaluacija/vrednovanje	<p>Tijekom cijele pedagoške godine trajao je velik interes djece za put oko svijeta. Ostvarena je kvalitetna suradnja s roditeljima, koji su se uključivali sakupljanjem i donošenjem materijala, fotografija, predmeta iz određenih zemalja (babuške,...). Osim brojnih novih spoznaja djeca su iz projekta ponijela proširen pogled na svijet, znatiželju, toleranciju, strpljenje, zajedništvo i poštovanje prema sebi i drugima.</p>

Odgojna skupina	Ribice
Tema akcijskog istraživanja	Boje i oblici
Cilj	Praćenje djece u skupini i njihovih reakcija na okolinu (prostor) i ponuđene aktivnosti. U skladu s time uvoditi promjene i izgraditi kvalitetniji kontekst jaslične skupine.
Zadaće	<p>Razlikovanje, prepoznavanje i imenovanje osnovnih boja.</p> <p>Razlikovanje, prepoznavanje i imenovanje izvedenih boja.</p> <p>Razlikovanje i prepoznavanje geometrijskih oblika (krug, kvadrat, trokut).</p> <p>Upoznavanje s raznim materijalima (mekano, tvrdo, hrapavo, glatko, čupavo,...).</p> <p>Usmjeravanje pažnje; aktivno istraživanje okoline.</p> <p>Slušanje govora, pjesmica, slikopriča, slijeđenje uputa ; širenje i bogaćenje rječnika i rečenica.</p> <p>Razvijanje povjerenja u sebe i odgojitelje.</p> <p>Prihvatanje i slijeđenje pravila skupine.</p>
Sredstva, poticaji	Slikovnice, kartonske kutije raznih veličina, tuljci raznih veličina, tempere, kistovi, razni materijali (spužve, četke, spužvaste brojke, krugovi, plastični oblici,...); ljepljiva folija u bojama; plastične posudice; čepovi; metalne posudice/čaje; drveni štapići; papir, papir u boji; lijevci raznih veličina; tkanine različitih boja i tekstura;
Aktivnosti	<p>Slikovnice: „Oblici i boje“, „Kako naučiti oblike i boje“, „Boje“, „Moje prve boje“, „Moji prvi oblici“.</p> <p>Ubacivanje i razvrstavanje loptica u bojama u tuljke u bojama. Opipavanje oblika na kartonskim pločama u osnovnim bojama. Opipavanje - taktilna ploča s raznim oblicima i materijalima (pravokutne spužvice, hrapavi krug, četka, okrugla spužva,...). Opipavanje – taktilna ploča s brojkama i oblicima.</p>

	<p>Razvrstavanje kuglica u boji – u kutijice u boji.</p> <p>Razvrstavanje štapića u boji u kutije u boji.</p> <p>Uparivanje - kartonska podloga s krugovima u osnovnim i izvedenim bojama, čašice u bojama.</p> <p>Otiskivanje lijevaka raznih veličina – krugovi.</p> <p>Slaganje po boji i visini – tuljci u osnovnim i izvedenim bojama različite visine.</p> <p>Ubacivanje slamki u kutiju s rupicama.</p> <p>Razvrstavanje, umetanje čepova u posude odgovarajuće boje.</p> <p>Razvrstavanje i pridruživanje ribica određenih boja na ploču („čičak“).</p> <p>Slaganje boje na boju, oblika na oblik ili raznih tornjeva,... – kutije s naljepnicama geometrijskih oblika u osnovnim bojama.</p> <p>Istraživanje pada, kosine – ploča s velikim kartonskim tuljcima, loptice.</p>
Evaluacija/vrednovanje	<p>Djeca su dobro regirala na poticaje. Najduže su se zadržavali u aktivnostima manipulacije predmetima (slaganje kocaka s oblicima, umetanje slamki, skakanje, hodanje po krugovima u boji, ubacivanje loptica kroz tuljce).</p> <p>Uočen je napredak u razlikovanju i prepoznavanju boja i oblika.</p>

Odgojna skupina	Pingvini
Tema projekta	Prijevozna sredstva
Cilj	Širenje dječje spoznaje o prijevoznim sredstvima, vrstama prijevoznih sredstava, podjeli na kopneni, vodeni i zračni promet te općenito osnove pravila ponašanja u prometu.
Zadaće	Razvijati djetetovu svijest o važnosti prometnih sredstava, njihovoj uporabi. Poticati dječju radoznalost, znatiželju.

	<p>Upoznati djecu s vrstama prometnih sredstava.</p> <p>Osvijestiti važnost pravilnog ponašanja u prometu.</p> <p>Razvijanje samoregulacije – strpljivost, čekanje na red, slijeđenje uputa o ponašanju, igri.</p> <p>Usvajanje pravila – u skupini, u prometu.</p> <p>Razvijanje pozitivnih odnosa s vršnjacima – zajednička igra, suradnja.</p> <p>Prepoznavanje veličine (malo – veliko), mehaničko brojanje, brojanje s pokazivanjem.</p> <p>Bogaćenje rječnika.</p> <p>Bogaćenje informiranosti i spoznaja o prometnim sredstvima.</p>
Sredstva, poticaji	<p>Različite vrste prijevoznih sredstava (autići, kamioni, avioni, brodovi, motocikli); kartonske kutije, tuljci različitih veličina; kocke različitih veličina; prometni znakovi, semafori; plakati s prijevoznim sredstvima; olovke, drvene bojice, pastele, flomasteri, tempere, papiri, kolaž, ljepilo, škarice; didaktičke i stolno – maanipulativne igre; USB sa snimljenim zvukovima prijevoznih sredstava; vođene fantazije; pjesmice, priče, slikovnice</p>
Aktivnosti	<p>Izrađivanje maketa prometnica od PNM – s tunelima, mostovima, vijaduktima, garažama, semaforima, raskrižjima.</p> <p>Plakati s prijevoznim sredstvima (kopnena, zračna, vodena) različitih boja – pridruživanje po vrsti prijevoznog sredstva i po boji.</p> <p>Izrađivanje prijevoznih sredstava od velikih kartonskih kutija s djecom (oblikovanje, oslikavanje,...).</p> <p>Crtanje, slikanje, izrezivanje, lijepljenje, modeliranje prijevoznih sredstava.</p> <p>Didaktička igra – brojanje automobila, pridruživanje kvačica.</p> <p>Brojanje kotača; istraživanje – pomoću čega se pokreću i kreću prijevozna sredstva (gorivo).</p> <p>Slušanje zvukova - automobila, broda, aviona, helikoptera,...</p>

	<p>Vođene fantazije.</p> <p>Memori – različite vrste kotača.</p> <p>Pjesmice: „Juri, juri vlak“, „Tata, kupi mi auto“, „Brodiću moj“, „Semafor“.</p> <p>Priče: „Avion“, „Otok s jedrom“, „Moj novi bicikl“ – slušanje, razgovor o pročitanom,...</p> <p>Rastavljanje riječi na slogove.</p> <p>Aktivnosti na otvorenom – vožnja autića, traktora, bicikala, smjerovi kretanja, pravila u ponašanju u prometu.</p> <p>Simboličke igre – putujemo, vozimo se, popravljamo vozila, ...</p> <p>Uključivanje roditelja u projekt – roditelj pomorac dolazi u skupinu, pokazuje fotografije, predmete, razgovara s djecom.</p>
Evaluacija/vrednovanje	<p>Putem aktivnosti koje smo ostvarili u projektu djeca su upoznata s važnosti prijevoznih sredstava i koliko nam ona olakšavaju život. Naučili su da postoje vodena, kopnena i zračna prijevozna sredstva.</p> <p>Obogatili su rječnik i usvojili nove pojmove (helikopter, trajekt, gliser, traktor, kopno, čamac, veslo,...).</p> <p>Osvijestili su da prijevozna sredstva trebaju gorivo za kretanje.</p> <p>Usvojili su neka pravila ponašanja u prometu. Ponovili su za što nam služi semafor.</p> <p>Razvijali su i napredovali u spoznaji, govoru, slušnoj percepciji, kreativnosti, socijalnim odnosima, finoj motorici.</p>

Odgojna skupina	Pčelice
Tema projekta	Jabuka
Cilj	Osvješćivati važnost brige o svom zdravlju i zdravlju svog prijatelja.

	Utjecati na stjecanje znanja o važnosti prehrane i njezinom utjecaju na rast i razvoj.
Zadaće	<p>Razvijati kod djece brigu za održavanjem svog zdravlja primjenom zdravog načina prehrane.</p> <p>Razvijati kod djece potrebu za svakodnevnim konzumiranjem voća, kao zdrave hrane.</p> <p>Stvarati mogućnosti za zadovoljavanjem istraživačkih interesa svakog djeteta, kroz različite aktivnosti.</p> <p>Poticanje pozitivne interakcije među djecom.</p> <p>Razvijati finu motoriku, pažnju, usmjerenost.</p> <p>Razvijati uočavanje, imenovanje i uspoređivanje veličine, oblika, boja, mirisa, okusa, dodira, težine.</p> <p>Uočavanje veza i odnosa među predmetima; klasifikacija i kvantitativni odnosi.</p> <p>Uključivanje roditelja kao partnera kod promicanja zdrave hrane.</p>
Sredstva, poticaji	<p>Jabuke; olovke, drvene bojice, tempere, kistovi, flomasteri, pastele, papiri, kolaž, škare, ljepljivo; slagalice (shema jabuke u određenoj boji, slagalice jabuke u određenoj boji od štapića/pločica), izrezani oblici jabuka s nacrtanim određenim brojem koštica, izrezani oblici jabuka s označenim određenim brojem; kocka za bacanje, izrezane jabuke, koštice; drvena jabuka s rupicama, gusjenica na špagi; kartoni s nacrtanim oblicima jabuka, rupicama, uzice; plakat (prikaz rasta jabuke od sjemenke do ploda); kalup za muffine, krugovi u boji s određenim brojem točkica i brojkom, kuglice u određenoj boji, hvataljke; štapići/pločice s nacrtanim određenim brojem jabuka, kvačice s brojkama; slika veće jabuke, na rubu slova, kvačice sa slovima; izrezane slike jabuka s određenim brojem točkica ili brojkom, štapići/pločice s određenim brojem točkica ili brojkom; slagalice – jabuke u dijelovima; izrezane jabuke s napisanim imenom svakog djeteta; pjesmice, priče, slikovnice.</p>
Aktivnosti	<p>Skupljačke aktivnosti (djeca donose od kuće novine, enciklopedije, slikovnice, priče o toj čudesnoj voćki, uključeni su i roditelji, djedovi i bake).</p> <p>Radno praktične aktivnosti (djeca samostalno gule, sjeckaju, ribaju i miksaju jabuke).</p>

	<p>Glazbene aktivnosti (pjevamo i sviramo o jabukama uz pjesme kao sto su: „Jabučice malena“ i „Crvena jabuka“, „Kruška, jabuka, šljiva“; igre s pjevanjem „Mali bratec Ivo“).</p> <p>Umjetničke aktivnosti (slikovnice „Jabuka“, „Tri jabuke s bakina ormara“</p> <p>Likovne aktivnosti (crtanje, slikanje, modeliranje, otiskivanje, nizanje, kaširanje, lijepljenje...).</p> <p>Istraživačke aktivnosti (promatranje, mirisanje, kušanje jabuka, istraživanje unutrašnjosti; opisivanje plakata o rastu jabuke, razgovor; izrada voćne salate, kolača od jabuka).</p> <p>Raznovrsne igre (slaganje jabuka po shemi; pridruživanje jabuke s određenom brojkom jabuci s određeni brojem koštica; bacanje kocke, stavljanje određenog broja koštica na jabuku; provlačenje gusjenice kroz jabuku s rupicama; provlačenje uzice kroz rupice na rubovima jabuke; umetanje hvataljkom određenog broja kuglica u određenoj boji u otvore s krugovima s točkicama i brojkom; pridruživanje kvačica s određenom brojkom štapićima/pločicama s određenim brojem jabuka; pridruživanje kvačica sa slovima jabuci sa slovima; izrezivanje jabuke sa imenima djece (po slovima), slaganje imena djece;...)</p>
Evaluacija/vrednovanje	<p>Sva djeca su aktivno sudjelovala u projektu i projekt je bio više nego uspješan.</p> <p>Naš moto nakon projekta je :“Jedna jabuka na dan tjera bolest iz kuće van!“</p>

Odgojna skupina	Leptirići
Tema projekta	Upoznajemo osjećaje
Cilj	Poticanje i razvoj samosvjesnosti osjećaja kod djece, ugodnog, sigurnog i podržavajućeg okruženja u odgojnoj skupini, te pozitivnih interakcija s drugima i odgovornosti.
Zadaće	<p>Tjelesni i psihomotorni razvoj:</p> <p>Razvoj koordinacije; ruba motorika (hodanje po crti, skakanje, poskoci, ravnoteža); povezivanje emocija s tjelesnom aktivnošću</p> <p>Socio – emocionalni razvoj:</p> <p>Razvijanje svijesti o sebi (imenovanje svojih potreba, unutrašnjih stanja), svijesti o svojim osjećajima (prepoznati svoje osjećaje, imenovati ih, način izražavanja emocija, kako ih izražavati na prihvatljiv i prikladan način; kako negativnu energiju pretvoriti u pozitivnu); osvješćivanje i prihvaćanje različitosti (u izgledu, ponašanju, osobinama, osjećajima, ...); razvijanje emocionalne stabilnosti i samoregulacije (svladavanje lakših frustracija, strpljivost, čekanje na red); razvijanje empatije, suosjećanja, solidarnosti, prijateljstva, prosocijalnih ponašanja; prihvaćanje i uvažavanje pravila skupine; korištenje pravila uljudnog ponašanja; konstruktivno rješavanje problema.</p> <p>Govor, komunikacije, izražavanje i stvaranje:</p> <p>Razvijanje govornog izražavanja, prepričavanja, opisivanja, bogaćenja rječnika; glasovna analiza i sinteza; razvoj kreativnosti kroz dramatizaciju; likovno stvaralaštvo; upoznavanje djece s klasičnom glazbom i raznim instrumentima; povezivanje glazbe i emocija; upoznavanje plesa kao načina izražavanja neugodnih emocija; upoznavanje različitih načina opuštanja</p>

	<p>Spoznajni razvoj:</p> <p>Poticanje opažanja izražavanja osjećaja svim osjetilima (vid – izrazi lica, stav tijela, pokreti; sluh – boja glasa, jačina glasa, propriocepcija – događanja u tijelu,...); razvoj pažnje, pamćenja; veličina i odnosa među njima; rješavanja problema logičkim rasuđivanjem i zaključivanjem (što ako...), rješavanja problema na konstruktivan i kreativan način.</p>
Sredstva, poticaji	<p>Ogledalo; olovke, drvene bojice, flomasteri, vodene boje, tempere, kistovi, ugljen; papiri, trake, kartice, kolaž, samoljepivi papiri u boji; vuna; metar; kutije raznih veličina; CD (L. van Bethoven; vođene fantazije); video prikazi (opuštanje pomoću pokreta); Kutija osjećaja; baloni, lijevak, brašno, žlice; priče, pjesmice, slikovnice, igrokazi</p>
Aktivnosti	<p>Tema „Tko sam ja“: Dramatizacija igrokaza “Bijela mrkva”- prihvaćanje različitosti; izrada osobne iskaznice za svako dijete na kartonu (ogledalo - crtanje sebe; vuna i metar - mjerenje visine; pisanje podataka); priča “Sivko i Skočko”; izrada trake - “OVOLIKO TE VOLIM”.</p> <p>Tema „Ljubav“: Zajednički zagrljaj u krugu; dramatizacija igrokaza “Bubamara i krijesnica”- prijateljstvo, empatija; priča “Ljubav”; pjesmica - recitacija “Ljubav”; izrada stabla ljubavi (izjave); izrada kartica prijateljstva</p> <p>Tema „Tuga“: Priča “Drvo ima srce”; slikovnica “Ježić je tužan jer nije pobijedio u igri”; Ludwig van Beethoven - sedma simfonija - povezivanje glazbe i osjećaja; slikanje tuge (vodenim bojama); izmišljeni igrokaz (uz tužnu lutkicu); analiza i sinteza riječi (tuga,...); plakat, kartice iz Kutije osjećaja</p> <p>Tema „Ljutnja“: Priča “Mirko Bjesomirko”; slikovnica “Kad je ljuta vjeverica ne sluša”; pjesmica “Tatina ljutnja”; video prikaz tai-chi (pokreti za umirenje); izrada i korištenje antistres loptica – od balona i brašna;</p>

	<p>crtanje i slikanje ljutnje; izrada stabla ljutnje; izrada semafora (crveno – stop, žuto – razmisli, zeleno – reci)</p> <p>Tema „Strah“: Priča “Bijeli duh Huh”; recitacija “Hrabra pjesma”; priča “Nije me strah”; slikovnica “Psića je strah odlaska doktoru”; crtanje straha ugljenom; izrada stabla straha; bacamo svoj strah – u kutiju</p> <p>Dogovor s djecom i odgojiteljima o načinima pozdravljanja s odgojiteljem ujutro i popodne – zorni prikaz na vratima – djeca biraju svako jutro i popodne.</p> <p>Izrada lutkica koje prikazuju osjećaje – dramatizacije; izrada kutija s označenom vrstom osjećaja, štapića/pločica s imenima djece – odabir osjećaja, razgovor o njemu.</p>
Evaluacija/vrednovanje	<p>Pojedine aktivnosti iz projekta postale su dio svakodnevnih rituala u odgojnoj skupini (posebni pozdrav s tetom, zajednički zagrljaj ujutro, izražavanje „Kako se danas/sada osjećam?“ i razgovor o tome...). Tijekom vremena uočeno je mirnije i ugodnije ozračje u skupini.</p>

2.8 PLANIRANJE I VREDNOVANJE NEPOSREDNOG ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Planiranje odgojno-obrazovnog rada kao sustavnog utjecanja na dijete preduvjet je i temelj kvalitetnog odgojno-obrazovnog rada s ciljem poticanja optimalnog rasta i razvoja svakog djeteta. Praćenje i vrednovanje podiže kvalitetu rada u odgojnoj ustanovi, koja se determinira razinom poticanja rasta i razvoja svakog djeteta, te kvalitetom partnerskih odnosa djeteta-vrtić-obitelj.

Nastavili smo raditi na podizanju kvalitete planiranja i vrednovanja odgojno-obrazovnog rada kroz poticanje stručnih kompetencija odgojitelja putem razmjene informacija, stručnih materijala, podrške i pomoći, a u funkciji poticanja rasta i razvoja svakog djeteta.

STRATEGIJE (OBLICI) PLANIRANJA:

- TROMJESEČNO (MJESEČNO I DVOMJESEČNO) PLANIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Baziralo se na suvremenim koncepcijama i spoznajama o razvoju djeteta, aktualnom razvojnom statusu djece u skupini, te specifičnom sastavu djece u odnosu na posebne potrebe pojedinog djeteta i većine djece.

Ove pedagoške godine nastavili smo sa sastancima timova odgojitelja, psihologinje i ravnateljice, na kojima su odgojitelji izlagali svoje orijentacijske tromjesečne planove, organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća i aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća. Na taj način su sudionici putem međusobnog slušanja, zajedničke analize i razmatranja, razmjene iskustava, prijedloga i refleksija zajednički napredovali i razvijali kompetencije potrebne za stručno planiranje odgojno – obrazovnog rada.

Tromjesečno (mjesečno i dvomjesečno) planiranje provedeno je u rujnu, prosincu, ožujku, lipnju i kolovozu.

- TROMJESEČNA (MJESEČNA I DVOMJESEČNA) VALORIZACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Baziralala se na tjednim zabilješkama o pojedinim aktivnostima i sadržajima, reakcijama djece, procjeni promjena i potreba u psihofizičkom razvoju svakog djeteta.

Na sastancima timova odgojitelja, psihologinje i ravnateljice timski su se razmatrale i tromjesečne valorizacije, uključujući vrednovanje ostvarenosti razvojnih zadaća, uvjeta ostvarivanja plana i programa, važni aspekti suradnje s roditeljima u proteklom razdoblju.

Tromjesečna (mjesečna i dvomjesečna) valorizacija provedena je u rujnu, prosincu, ožujku, lipnju i kolovozu.

- TJEDNI PLAN ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Bazirao se na tromjesečnom planu, aktualnim društvenim zbivanjima, unaprijed planiranim specifičnim aktivnostima, te reakcijama djece na aktivnosti i sadržaje u prethodnom tjednu.

Na periodičnim timskim sastancima petkom, u sastavu odgojitelja, psihologinje i ravnateljice, odgojitelji su iznosili svoje tjedne planove, razmjenjivali ideje i iskustva.

- TJEDNA ZAPAŽANJA

Bazirala su se na procjeni uspješnosti provedenih aktivnosti i sadržaja u odnosu na ciljeve i reakcijama djece.

- DNEVNO PLANIRANJE

Baziralo se na tjednom planu i reakcijama djece na prethodne aktivnosti.

DNEVNA ZAPAŽANJA/ZABILJEŠKE

Baziralo se na stručnoj procjeni uspješnosti provedenih aktivnosti i sadržaja, eventualnih odstupanja od plana i reakcijama djece.

- POLUGODIŠNJA VALORIZACIJA ODGOJNO OBRAZOVNOG RADA

Baziralo se na stručnoj procjeni ostvarivanja zacrtanih ciljeva i zadataka na svim razinama (od odgojne skupine do ciljeva u Godišnjem planu) uz smjernice za daljnje djelovanje.

- GODIŠNJA VALORIZACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Temeljilo se na stručnoj procjeni ostvarivanja ciljeva i zadataka Godišnjeg plana.

2.9 ORGANIZACIJA I PRAĆENJE PRILAGODBE DJECE

Odlazak u vrtić ili jaslice većinom je prvo odvajanje djeteta od roditelja (majke), na dulje vrijeme. Istovremeno je to i prvi susret s većim brojem nepoznatih osoba. Često je ovo traumatska situacija kako za dijete, tako i za roditelje jer je ispunjena strahom od odvajanja i naporima da se dijete prilagodi novoj situaciji. Uloga vrtića je:

- što bolje pripremiti odgojitelje na prilagodbu
- što bolje pripremiti roditelje na prilagodbu, a sve s ciljem što lakše prilagodbe djece na jaslice/vrtić.

STRATEGIJE RADA U PRILAGODBI:

A) Pripreme za polazak djeteta u vrtić

1. Formiranje odgojnih skupina uvažavajući normativne i individualne potrebe djece u skupini.
2. Izrada rasporeda dolaska nove djece u skupine.
3. Provođenje inicijalnih intervjua s roditeljima novoprimiteljne djece (prikupljanje podataka o djeci).
4. Pisani materijali za roditelje - na kutićima i individualni pisani materijal (letak o prilagodbi).
5. Obrada inicijalnih intervjua.
6. Konzultativni rad psihologa s odgojiteljicama – proširivanje znanja o periodu prilagodbe, stvaranju sigurnog i poticajnog prostorno-materijalnog konteksta, te poticajnog komunikacijskog konteksta, prijenos podataka o novoj djeci i skupini.
7. Roditeljski sastanak za roditelje novoprimiteljne djece – priprema roditelja za proces prilagodbe.
8. Prilagodba organizacije rada – zajednički jutarnji rad obaju odgojitelja tijekom prvih tjedana u vrtiću, duže preklapanje.
9. Stvaranje sigurnog i poticajnog prostorno-materijalnog konteksta.
10. Stvaranje poticajnog komunikacijskog konteksta – upoznavanje roditelja i djeteta s vrtićem – prostorom, odgojiteljima, priprema djece za dolazak novih prijatelja.

B) Dijete u skupini

1. Boravak s roditeljem u skupini prva dva dana – upoznavanje s kontekstom, dnevnim ritmom.
2. Savjetodavni rad s roditeljima i konzultacije u vezi trajanja postupnog dolaženja, individualizirani pristup djetetu, zadovoljavanje djetetove potrebe za nježnošću i prihvaćanjem, jačanje socio-emotivnih veza s djetetom i njegovom obitelji.
3. Savjetovanja roditelja po potrebi – s ciljem podrške i olakšavanja prilagodbe djetetu i roditeljima.

C) Praćenje i vrednovanje

1. Opservacija, vođenje protokola prilagodbe, zapažanja u dokumentaciji odgojne skupine, ankete za roditelje.
2. Samovrednovanje poduzetih aktivnosti, angažmana i rezultata tijekom razdoblja prilagodbe.

Preporuka roditeljima je da dijete u vrtić prvi dan dovedu naspavano i sito, te s djetetom provedu dan, dva ili tri u skupini (u dogovoru s odgojiteljicama skupine). Većina je roditelja boravila s djetetom u skupini.

Temeljna zadaća stručnog tima pri prijemu djeteta u vrtić je pripremiti roditelje, odgojitelje i samu novoprimljenu djecu na razdoblje prilagodbe. Cilj nam je omogućiti što lakšu prilagodbu, što znači stvaranje osjećaja sigurnosti, emocionalne veza između djeteta i njegove „tete“, i druge djece, ublažiti poteškoće kod one djece koja dolaze s nekim problemom u jaslice ili vrtić te spriječiti nastanak poremećaja koji bi mogli proizaći iz nemogućnosti prilagodbe djeteta.

Prvi korak je prijemni (inicijalni) razgovor kojeg s roditeljima novoprimljene djece vodi psihologinja. Na tom razgovoru su prisutna i djeca, kako bi ih opservirali. Cilj prijemnog razgovora je doznati što više važnih informacija o djetetu, ali i stvoriti pozitivan odnos roditelja prema vrtiću. Također je važno roditeljima objasniti na koji način provodimo prilagodbu. Ove informacije dajemo i na grupnom roditeljskom sastanku prije početka pedagoške godine, kao i pisanu informaciju na kutićima za roditelje. Na inicijalnom razgovoru roditeljima se nude letak „Kako olakšati prilagodbu djeteta na polazak u jaslice/vrtić“ i letak „Osnovne informacije za korisnike DV Osmijeh“.

Roditeljima naglašavamo da je period prilagodbe težak za dijete, jer se ono mora naviknuti na novi prostor, nepoznate osobe koje brinu o njemu, veći broj djece kao i višesatnu odvojenost od roditelja. Važno je upoznati roditelje s mogućim reakcijama djeteta kako bi bili adekvatno pripremljeni na ono što ih očekuje.

Primarni zadatak prilagodbe je uspostaviti socio-emocionalnu povezanost djeteta i odgojitelja. Psihologinja, na temelju inicijalnih razgovora, obavještava odgojitelje o djetetovim osobinama, potrebama i karakterističnim ponašanjima, kako bi prilagodba prošla što „bezbolnije“ za dijete, roditelje i odgojitelje.

Dnevnim i tjednim praćenjem prilagodbe svakog djeteta u periodu od najmanje 4 tjedna nastojali smo utvrditi kako se djeca prilagođavaju, koja djeca imaju teškoće u prilagodbi i kako se one manifestiraju. Praćeno je ponašanje djece u nekoliko kategorija: ponašanja i reakcije djeteta pri dolasku u skupinu, odnos djeteta s roditeljem pri dolasku /odlasku iz skupine, igre i aktivnosti djeteta vezane za socijalne kontakte s drugom djecom i odgojiteljima, ponašanja koja ukazuju na raspoloženje djeteta i postojanje napetosti, ponašanja vezana uz zadovoljavanje bioloških potreba. Na temelju toga smo planirali prilagođavanje uvjeta i načina rada potrebama djeteta, suradnju s roditeljima te smo identificirali djecu sa

specifičnim potrebama. Odgojitelji su pratili prilagodbu te bilježili ponašanje i reakcije svakog djeteta. Na temelju toga su održavani informativno-savjetodavni sastanci sa stručnim timom kao pomoć pri planiranju postupaka kojima će se djetetu olakšati prilagodba. Nakon svakog tjedna odgojitelji su naznačili koja su se djeca prilagodila (s obzirom na opservirana ponašanja).

Tabela 7: Podaci dobiveni praćenjem prilagodbe novoupisane djece

PONAŠANJA DJETETA	ČESTINA OPAŽANIH PONAŠANJA
1. REAKCIJE DJETETA PRI DOLASKU U GRUPU:	
a) odmah napušta roditelje	Najčešće opažena ponašanja
b) slobodno ulazi u sobu	
c) prilazi odgojitelju	
d) prilazi djeci	
e) želi fizički kontakt s odgojiteljem	
f) plače	Često opažena ponašanja
g) uplašeno je	
h) suzdržava plač	
i) odbija kontakt s odgojiteljem	Najrjeđe opažena ponašanja
j) ne želi ući u sobu	
k) povraća	
l) baca se na pod	
2. ODNOS DJETETA S RODITELJEM PRI DOLASKU/ODLASKU IZ GRUPE	

a) rastaje se bez problema	Najčešće opažena ponašanja
b) dijete se raduje kad dođu roditelji	
c) dijete se ne želi odvojiti od roditelja	Često opažena ponašanja
d) roditelj dugo uvjerava dijete	
e) dijete i roditelj plaču zajedno	Najrjeđe opažena ponašanja
f) roditelj gurne dijete u sobu	
g) dijete plače kad dođu roditelji	
h) dijete ne želi doma kada dođu roditelji	
3. IGRA I AKTIVNOSTI DJETETA VEZANE ZA SOCIJALNE KONTAKTE S DRUGOM DJECOM I ODGOJITELJIMA	
a) ostvaruje prijateljske kontakte s drugom djecom	Najčešće opažena ponašanja
b) uklapa se u igru djece	
c) izbjegava djecu	Često opažena ponašanja
d) odbija kontakt s djecom	
e) traži blizinu odgojitelja	
f) promatra igru, ali ne sudjeluje	
g) ometa igru djece	
h) svađa se s djecom	
i) udara oko sebe	

j) usamljeno je	Najrjeđe opažena ponašanja
k) odbija pomoć odgojitelja	
l) tuče drugu djecu	
4.PONAŠANJA KOJA UKAZUJU NA RASPOLOŽENJE DJETETA I POSTOJANJE NAPETOSTI	
a) zadovoljno je	Najčešće opažena ponašanja
b) pokazuje interes za događanja u sobi	
c) vrti čuperak kose	Često opažena ponašanja
d) razdražljivo je	
e) mrzovoljno je	
f) stalno pita za roditelje	
g) cucla prst	Najrjeđe opažena ponašanja
h) gricka nokte	
i) lako se rasplače	
j) popiški se snu, a kod kuće se to ne događa	
5. PONAŠANJA U VEZI SA ZADOVOLJAVANJEM FIZIOLOŠKIH POTREBA	
a) dobro jede	Najčešće opažena ponašanja
b) nema poteškoća u uspjavanju	
c) mirno spava	
d) odbija jelo	

e) plače u snu	Često opažena ponašanja
f) pokazuje nedostatak apetita	
g) često se budi	
h) povraća	Najrjeđe opažena ponašanja
i) odbija spavati	
j) ne može zaspati	
k) nemirno spava	
l) promjene u stolici	

U kategoriji ponašanja djeteta pri dolasku u skupinu kod djece je u početku često prisutan plač i potreba za fizičkim kontaktom s odgojiteljima. S vremenom se smanjuje plač pri odvajanju, djeca sve slobodnije ulaze u sobu, prilaze odgojitelju, a sve više i drugoj djeci.

U kategoriji odnosa djeteta s roditeljima pri dolasku / odlasku iz skupine u početku se djeca ne žele odvojiti od roditelja, što se postepeno smanjuje i većina djece se rastaje bez problema, a kada dođu roditelji, djeca im se raduju. U kategoriji igara i aktivnosti vezanih za socijalne kontakte s drugom djecom i odgojiteljima u početku djeca traže blizinu odgojitelja, ali se postepeno smanjuje izdvajanje i osamljivanje od ostale djece, a povećava se ostvarivanje kontakata s drugom djecom i uklapanje u njihovu igru. U kategoriji ponašanja koja ukazuju na raspoloženje djeteta i postojanje napetosti s vremenom se povećava zadovoljstvo djece, pokazivanje interesa za događanja u sobi, a smanjuje se sklonost djece da se lako rasplaču i razdražljivost. U kategoriji ponašanja vezanih uz zadovoljavanje bioloških potreba s vremenom se smanjuje odbijanje jela, odbijanje spavanja i često buđenje, te djeca sve bolje jedu i spavaju.

Ono što svake godine primijetimo za manji broj djece su odložene tegobe prilikom prilagodbe. Riječ je o „zakašnjelim“ reakcijama na prilagodbu. Radi se o tome da se dijete u prvo vrijeme kontrolira zbog toga što misli da je boravak u vrtiću nešto iznimno, nešto što se neće svakodnevno ponavljati, a kasnije shvaća da odlazak u vrtić postaje dio njegove svakodnevnice što ga ljuti, straši i stvara osjećaj nesigurnosti.

Tabela 8 - Odgojiteljska procjena suradnje s roditeljima djeteta u prilagodbi:

1 nezadovoljavajuća	2	3	4	5 odlična
			Rijetka procjena	Najčešća procjena

Odgojitelji procjenjuju da su s većinom roditelja u periodu prilagodbe ostvarili primjerenu suradnju. Na ljestvici od 1 (nezadovoljavajuća suradnja) do 5 (odlična suradnja) odgojitelji su najčešće birali ocjene 4 i 5. Ponašanja roditelja koja su ometala proces prilagodbe bila su nepoštivanje dogovora dolaženja i odlaženja iz vrtića, dugo rastajanje od djeteta uz puno objašnjavanja, guranje djeteta od sebe, stajanje na vratima i navirivanje u sobu, iskradanje iz sobe dok dijete ne gleda, nemogućnost ili nepoštivanje dogovora oko postupnog produžavanja vremena boravka u vrtiću i neredovitost dolazaka (najčešće opravdano – zbog bolesti djeteta). Upravo suprotno, postupno produžavanje vremena boravka u vrtiću, kratko i toplo rastajanje od djeteta, davanje jasnih i konkretnih objašnjenja kada će se doći po dijete, donošenje prijelaznog objekta, redovitost dolazaka, prema procjenama odgojitelja doprinijelo je bržoj i manje stresnoj prilagodbi.

Tabela 9 – Odgojiteljska procjena težine prilagodbe djeteta:

1 Bez teškoća	2	3	4	5 Vrlo teška prilagodba
Najčešća procjena	Rijetka procjena	Rijetka procjena		

Na skali od 1 (prilagodba bez teškoća) do 5 (vrlo teška prilagodba) odgojitelji su težinu prilagodbe novoupisane djece procijenili najčešće ocjenama 1, 2 i 3, što znači da je prilagodba najvećeg broja djece bila lakša ili srednje teška. Kod većine novoupisane djece trajala je do 15 i do 30 dana.

Neki navedeni čimbenici koji su pozitivno djelovali na tijek prilagodbe: poznato dijete/djeca u skupini, susretljivi roditelji, pozitivan stav roditelja, korištenje prijelaznog objekta, fizički kontakt s odgojiteljem,...

Neki navedeni čimbenici koji su negativno djelovali na tijek prilagodbe: rođenje sestre/brata - majke nije bilo kod kuće; često izostajanje zbog pobolijevanja,...

U 10. mjesecu 2019. primijenili smo ankete za roditelje i odgojitelje kako bismo dobili povratne informacije o proteklom periodu prilagodbe.

Tabela 10 - Prikaz rezultata dobivenih primjenom ankete za roditelje o protekloj prilagodbi.

PITANJA	REZULTATI
1. Koliko ste <u>zadovoljni</u> organizacijom perioda prilagodbe? (procjena 1-5) 1-nezadovoljan, 5-zadovoljan	5 = 69 % 4 = 31 %
2. Smatrate li da ste <u>dovoljno informirani</u> o karakteristikama prilagodbe djece i mogućim ponašanjima u periodu prilagodbe? nedovoljno/djelomično/u potpunosti	U potpunosti = 95 % Djelomično = 5 %
3. Koje su Vam informacije o ovom periodu nedostajale?	- sve dobili na inicijalnom razgovoru, materijalima, roditeljskom sastanku i od odgojitelja
4. Prvih dana u vrtiću osjećali ste se:	Napeto = 31 % Nesigurno = 1 % Sigurno, ugodno = 68 %
5. Što je Vama roditeljima pomoglo u periodu prilagodbe?	<ul style="list-style-type: none"> - potpora partnera i odgojitelja - svakodnevni razgovor, informiranje s odgojiteljima; - iskustvo s prvim djetetom - sve vaše sugestije; - sigurnost; - nasmijane i drage tete, pouzdane i dobre tete; otvorena komunikacija s tetama;informacije od teta, njihov pozitivan stav - dobra edukacija o prilagodbi; - razgovor s drugim roditeljima; - dijete je dobro prihvatilo odlazak u vrtić; - postepeno odvajanje
6. Za što smatrate da je Vašem djetetu pomoglo u procesu prilagodbe?	<ul style="list-style-type: none"> - vesela i ugodna atmosfera u vrtiću - maženje i pažnja teta - dobra komunikacija odgojitelj - roditelj - program prilagodbe - i seka je u vrtiću - pozitivan stav odgojitelja i roditelja -ljubazne tete – odmah se povezali; blagi pristup i energija teta, pažljiv pristup i odnos teta prema djetetu; preuzimanje djeteta -veselo, toplo -duda, gaza - pozitivno smo joj govorili o vrtiću, na putu smo pljeskali i veselili se

	<ul style="list-style-type: none"> - djetetova sklonost druženju i drugoj djeci - boravak na svježem zraku - otvorenost i srđčanost osoblja i odgojitelja - druženje i igranje s drugom djecom.
7. Dobre strane organizacije prilagodbe u našem vrtiću su	<ul style="list-style-type: none"> - strpljive tete, sistematičnost, posvećenost djeci i roditeljima; tete dobre i strpljive, informiranje roditelja o svemu, jasne upute - sve - postepenost, odlična organizacija - ponavljanje rutine svaki dan; - pozitivan, pristupačan i predan stav - komunikacija i odnos teta s djetetom; razmjena informacija o djetetu - inicijalni sastanak – dobre informacije; od inicijalnog sastanka dojam da se vodi računa o svakom segmentu - pripremanje roditelja na proces prilagodbe - priprema roditelja i djece, aktivnosti, prehrana, zdravstvene inf. - vremenski raspored dolaska i odlaska djece dobro organiziran - tete su odlično organiziran; - fleksibilnost oko dolaska; individualan pristup - stupnjevita prilagodba, savjeti o nezadržavanju – „manje me pekla savjest“ - sve - mogućnost ostanka s djetetom prve dane - stalni dnevni ritam, odvikavanje od flašice - od početka pozitivno i stručno provedeno.
8. Loše strane organizacije prilagodbe u našem vrtiću su	<ul style="list-style-type: none"> Prekratko vrijeme prilagodbe; Radno vrijeme 17 sati
9. Koje ste promjene uočili kod djeteta od polaska u vrtić?	<ul style="list-style-type: none"> - pospremanje igračaka - opuštenije u društvu djece i nepoznatih - naučilo nove vještine; samostalnije, pažljivije - zadovoljno, napredak u društvu - pjeva pjesmice; iniciranje na igru i ples; reagira na pjesmice - više se igra, dijeli igračke

	<ul style="list-style-type: none"> - više spava, uvijek gladna - bolji govor, usvaja nove riječi - slabije spava - češće bolesni i prehladjeni, malo razdražljiviji kod kuće; spavanje noću lošije - povučenost, strah od ostavljanja - izuvanje, obuvanje, pranje ruku - opuštenost; lakše se uspava - jede hranu koju prije nije - poslušnije - komunikativno, vedro.
<p>10. Vaši prijedlozi za poboljšanje bolje pripreme djece i roditelja na polazak u jaslice/vrtić, te za poboljšanje kvalitete i organizacije prilagodbe:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razdvojiti djecu u još više grupa u početku prilagodbe - radno vrijeme barem do 18 sati - duže odvajanje od početka.

Tabela 11 - Prikaz rezultata dobivenih primjenom ankete za odgojitelje o protekloj prilagodbi.

PITANJA	REZULTATI
1. Koliko ste zadovoljni organizacijom pripreme za prilagodbu? (procjena 1-5) 1-nezadovoljan, 5-zadovoljan	5 = 88% 4 = 12 %
2. Koliko ste zadovoljni organizacijom perioda prilagodbe? (procjena 1-5) 1 - nezadovoljan, 5 - zadovoljan	5 = 82 % 4 = 18 %
3. Procijenite koliko vam je u ovom periodu bilo teško raditi. (procjena 1-5) 1- teško, 5 - lako	4 = 63 % 3 = 37 %
4. Procijenite trenutno ozračje u skupini. (procjena 1-4) 1 - loše, 4 - izvrsno	4 =88 % 3 =12 %
5. Što je Vama odgojiteljima pomoglo u periodu prilagodbe?	<ul style="list-style-type: none"> - dobra suradnja s roditeljima, s kolegicom; dogovori i planiranje s kolegicom raznih aktivnosti, usklađenost - stručna literatura - informiranje od psihologa, detaljne informacije o djetetu, upute za prilagodbu -dobra komunikacija i odnos s roditeljima - iskustvo u radu - dobra organizacija - individualni pristup u tijeku prilagodbe neke djece u dogovoru s roditeljima - dobra komunikacija s kolegicama, zajednička pravila - grupne aktivnosti - prisutnost kolegice (veće preklapanje u radu), psihologa
6. Što je, po vama, djeci i roditeljima pomoglo u procesu prilagodbe?	<ul style="list-style-type: none"> - dobro ozračje u skupini, suradljivi roditelji - toplina odgojitelja, zagrljaji i maženja - igračke, pripremljeni poticaji - sudjelovanje u aktivnostima s ostalom djecom - upoznavanje dnevnog ritma - otvorenost, fleksibilnost i susretljivost odgojitelja, ljubaznost prema roditeljima - razmjena važnih informacija o djetetu s roditeljima - privržen odnos djeteta prema odgojitelju - dobra komunikacija s roditeljima - trajanje prilagodbe, postupnost

	<ul style="list-style-type: none"> - roditeljski sastanak prije polaska u vrtić - prijelazni objekt - prisutnost roditelja u skupini prvih dana - slanje fotografija roditeljima u periodu prilagodbe
7. Dobre strane organizacije prilagodbe u našem vrtiću su	<ul style="list-style-type: none"> - dobra organizacija (trajanje, postupnost), konkretna organizacija po danima, mogućnost maksimalne prilagodbe djeci - oba odgojitelja u početku prilagodbi - dobra suradnja s kolegicom - informiranost o pojedinom djetetu, točne i detaljne informacije - detaljna suradnja odgojitelj - psiholog - roditeljski sastanak - mogućnost prilagođavanja tempa prilagodbe, - prethodna priprema ostale (postojeće) djece na novu djecu
8. Loše strane organizacije prilagodbe u našem vrtiću su	<ul style="list-style-type: none"> - upisi djece tijekom godine - broj djece u skupini
9. Vaši prijedlozi za poboljšanje kvalitete i organizacije prilagodbe:	<ul style="list-style-type: none"> - vremenski produljiti prilagodbu bar za tjedan dana; - više odgojitelja u skupini

2.10 RAD S DJECOM S POSEBNIM POTREBAMA

Do spoznaje o posebnim potrebama djeteta dolazimo putem inicijalnih razgovora pri upisu djeteta u dječji vrtić, na temelju opservacije u odgojnim skupinama, primjene psihologijskih instrumenata, razmjene informacija s odgojiteljima i roditeljima, te uvida u medicinsku dokumentaciju.

U odgojnim skupinama praćen je razvoj djece po razvojnim područjima, te su u suradnji odgojitelja, stručnih suradnika i roditelja uočavane i praćene potencijalne posebne potrebe (djeca kod kojih su postojali ili još uvijek postoje unutarnji ili izvanjski faktori rizika), prolazne posebne potrebe (krizna razvojna razdoblja, reakcije djece na određene događaje,...), te trajnije posebne potrebe. Kod djece kod koje su tek uočena razvojna odstupanja obavljani su razgovori s roditeljima i djeca su upućena na daljnje preglede u specijalističke ustanove (SUVAG, ERF, Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba,...).

Tabela 11: Prikaz broja djece s uočenim odstupanjima u razvoju.

PODRUČJE RAZVOJA NA KOJEM JE UOČENO ODSUPANJE (POSEBNA POTREBA)	U PRAĆENJU I/ILI TRETMANU IZVAN VRTIĆA	UPUĆENI NA PROCJENU IZVAN VRTIĆA
Govorno-jezične teškoće	15	16
Motoričke teškoće	4	
Teškoće senzorne integracije	1	
Socio – emocionalne teškoće	3	

Djeca kod koje su identificirane posebne potrebe uključena su u neki oblik stručnog rada – individualni rad i poticanje u vrtiću, savjetodavni rad i suradnju s odgojiteljima (u cilju podržavanja i poticanja razvoja), savjetodavni rad s roditeljima (u cilju podržavanja i poticanja razvoja), upućivanje u specijalizirane ustanove.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

* Identifikacija djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama prilikom upisa u vrtić.

- Osiguravanje uvjeta za dolazak djeteta u skupinu - odabir odgojne skupine i odgojitelja.
- Uključivanje djeteta u odgojnu skupinu:
- aktivnosti za stvaranje ozračja prihvaćanja i organiziranje podrške u skupini putem individualiziranog pristupa – pomoć u usmjeravanju igre, socijalnih interakcija i komunikacije
- senzibilizacija ostale djece - razvoj suradnje i prijateljstva – poticanje svih oblika pomoći djetetu
- opservacija novoupisane djece, sinteza podataka o trenutnim mogućnostima u vrtiću i izrada IOOP-a.

* Timsko praćenje i intervencije kod djece s čimbenicima rizika

- praćenje i bilježenje ponašanja, te objedinjavanje podataka dobivenih putem promatranja, dnevnih zapažanja, lista praćenja, testiranja i sl.
- zajedničko osmišljavanje izmjena i stvaranje podržavajućeg konteksta sadržaja rada i metodičkih postupaka u skladu s individualnim potrebama djeteta,
- savjetodavni rad s obitelji i odgojiteljima radi prevladavanja dječjih posebnosti ili problema psihofizičkog razvoja.

* Izrada individualnih dosjea djece s teškoćama – usklađivanje informacija i postupaka putem sistematizacije podataka

- izrada individualiziranih odgojno-obrazovnih planova na temelju procjena odgojno-obrazovnih potreba - razvojne liste, liste praćenja u skupini, medicinska dokumentacija, provedba plana i sinteza podataka.

2.11 PRIPREMA ZA ŠKOLU

Tijekom ove pedagoške godine vrtić je polazilo ukupno 31 školskih obveznika.

Iako pripremu za školu ne možemo promatrati odvojeno od svakodnevne pripreme djeteta za život, ona se intenzivira upravo u godini prije polaska djeteta u školu.

STRATEGIJE DJELOVANJA poduzete u svrhu stimulacije razvoja djeteta i predispozicija za što kvalitetnije uključivanje u školu bile su slijedeće:

1. Suradnja psihologinje i odgojitelja:

- analiza početnog stanja u skupinama – procjena uvjeta za razvoj dječjih kompetencija,
- priprema razvojnih kompetencija i zadaća, tematskih sklopova, radnog materijala „Priprema djeteta za školu“,
- integracija elemenata preventivno-razvojnih programa razvoja pozitivne slike, emocionalne inteligencije, odgoja za nenasilje, suradnju i mir te prevencije ovisnosti i rizičnih ponašanja,
- projektno planiranje – tijekom rada na projektu, praćenje, dokumentiranje, podrška, refleksije, individualizacija
- uključivanje djece u aktivnosti i događanja u okviru redovnog programa (predstave, posjete, izleti...) – ostvareni su izleti, predstave i posjete planirane u prvom dijelu pedagoške godine (do 3. mjeseca 2020. godine), a one planirane u drugom dijelu pedagoške godine nisu realizirane.
- praćenje razvoja djece-inicijalni i finalni protokol:procjena pojedinih aspekata spremnosti djece za školu; radni listići za djecu, ...
- poticanje razvoja predvještina potrebnih za čitanje, pisanje, predmatematičkih pojmova kao i razvoj interesa za istima; primjena zadataka prilagođenih individualnim sposobnostima djece s ciljem postizanja napretka ali i razvoja pozitivne slike o svojim sposobnostima; analiza i praćenje napretka djece
- stvaranje optimalnih uvjeta za razvoj djeteta (savjetodavno – konzultacijski rad psihologinje s odgojiteljima vezano za prostorno – materijalnu organizaciju rada te za psihološke uvjete optimalnog razvoja djeteta u dobi od 6-7 godina),

- na početku pedagoške godine procjenjivana je spremnost za polazak u školu individualno od strane psihologinje te je za svako dijete procijenjeno koje su mu jače strane, a u kojim područjima treba dodatne poticaje; procjena je korištena za informiranje i konzultiranje odgojitelja za planiranje individualnog rada s pojedinom djecom i grupom djece; s djecom se radilo individualno i u manjim grupama
- razvoj sljedećih kompetencija kod djece: komunikacija na materinskom jeziku, elementarna komunikacija na stranim jezicima, matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalne kompetencije, učiti kako učiti, socijalne i građanske kompetencije, inicijativnost i poduzetništvo, kulturna svijest i izražavanje, motoričke kompetencije,
- integracija elemenata preventivno-razvojnih programa i kurikuluma Otpornosti - razvoj pozitivne slike o sebi, učinkovite komunikacije, zdravih odnosa, pozitivnog mišljenja, suradnje i rješavanja problema, emocionalne inteligencije, odgoja za nenasilje
- neposredan rad obogaćen je radnim listovima za podizanje opće informiranosti, vizualne percepcije, fine motorike i vizualno-motoričke integracije i koordinacije, grafomotorike uz predhodnu konzultaciju s odgojiteljima o načinu korištenja radnih listova; odgojiteljima su ponuđeni materijali (priručnici, vježbenice i dr.) koji se nalaze u vrtiću kako bi ponuda materijala i sadržaja bila što bogatija i zanimljivija djeci, a samim time i stimulativna za razvoj.

2. Suradnja s roditeljima:

- tijekom godine su organizirani komunikacijski roditeljski sastanci na kojima su roditelji educirani o značenju „spremnosti“ za školu i razvojnim karakteristikama djeteta u dobi između 6 i 7 godina; roditeljima je ponuđen letak „Kako pripremati djecu za školu“; odgojitelji i psihologinja su informirali roditelje o načinu i sadržajima pripreme za školu u vrtiću,
- psihologinja je provodila s roditeljima individualna savjetovanja na kojima su roditelji savjetovani što i kako bi trebali poticati kod djece,
- CAP program prevencije zlostavljanja djece – planiran CAP program prevencije nije ostvaren zbog izvanrednih okolnosti nastalih uslijed koronavirusa

- druženje djece, roditelja, odgojitelja – planirane sportske aktivnosti (dječja sportska olimpijada), eko aktivnosti, radionice izrade poticaja i završna priredba nisu ostvareni

Budući da je vrtić prestao s redovnim radom polovicom ožujka 2020. zbog koronavirusa, aktivnosti pripreme za polazak u školu su odgojitelji slali mailom svojih odgojnih skupina roditeljima, kako bi kod kuće nastavili poticati i podržavati napredovanje djece u svim aspektima spremnosti za školu.

3.Suradnja sa školom:

- planirana je suradnja s učiteljicama iz OŠ „Bogumil Toni“, područne škole u Farkaševcu kao i s OŠ „Sveta Nedjelja“ u obliku posjete školskih obveznika školama, ali nije ostvarena zbog epidemioloških mjera koje su bile na snazi uslijed koronavirusa.

2.12 POJAČANI RAD U ODGOJNIM SKUPINAMA

Kurikulum odgojnih skupina sadržavao je i pojačani kontinuirani rad na određenim područjima.

Tabela 12 – Prikaz tema pojačanog kontinuiranog rada u odgojnim skupinama.

ODGOJNA SKUPINA	TEMA POJAČANOG RADA
Mlađa jaslična skupina (Ribice)	Govor, ritam, pokret; Individualne razvojne mape
Mlađe jaslične skupine (Ježići, Zečići)	Poticanje cjelovitog razvoja djece; Individualne razvojne mape
Starija jaslična skupina (Pingvini)	Fina motorika; Individualne razvojne mape
Starija jaslična skupina (Medvjedići)	Predmatematičke vještine; Individualne razvojne mape
Srednja vrtićna skupina (Žabice)	Rana pismenost; Individualne razvojne mape
Srednja vrtićna skupina (Pčelice)	Predčitačke vještine (Igrom do čitanja); Individualne razvojne mape

Mješovita vrtićna skupina (Suncokreti)	Priprema za školu; Lutka vodič, model upravljanja problemnim situacijama
Mješovita vrtićna skupina (Leptirići)	Priprema za školu

GOVOR, RITAM, POKRET (odgojna skupina Ribice)

Rani razvoj djeteta je osjetljivo, kritično razdoblje za razvoj jezika. Dijete treba bogate poticaje: pravilan i poticajan govor odraslih, slikovnice, priče, knjige, brojalice, pjesmice...

Znanstvenici su otkrili da razina razvijenosti dječjeg govora izravno ovisi o stupnju formiranosti finih pokreta prstiju ruku.

Za poticanje govornog razvoja djece potreban je govorni materijal koji je ritmičan i dostupan vizualiziranju. Ritmične i slikovite pjesmice dijete uči spontano, bez naprezanja, zato što osjeća zadovoljstvo već od samog procesa ponavljanja. Igre prstićima čine dijete općenito opuštenijim, emocionalno i mentalno.

Vježbe prstićima potrebno je započeti od najranijeg djetinjstva. Treba obratiti pažnju na to kako dijete manipulira prstima i ovladava jednostavnim, ali životno važnim vještinama – kako drži žlicu, šalicu, olovku, kako pere ruke i lice... Dijete treba poticati da samo napravi što god može, npr. ulijeva napitak iz vrča u šalicu (postepeno – najprije sipa iz malog vrča u šalicu grah, pa rižu, pa tekućinu...). Čim je djetetova motorička aktivnost veća, intenzivnije se razvija i njegov govor. („Govor, ritam, pokret“, Herljević, I., Ostvarenje. Buševac, 2007.)

STRATEGIJE RADA:

- Igre za poticanje slušne osjetljivosti i govornog razvoja:
 - imenovanje predmeta („Što je ovo?“ – predmeti, fotografije ili slike poznatih predmeta; „Donesi...“),
 - imenovanje dijelova tijela,
 - imenovanje dijelova predmeta,
 - klasificiranje kartica (životinje...),

-igre pljeskanja (pljeskati u ritmu riječi, pa slogove uz pjesmu koja se recitira ili pjeva)

-igra jeke - odgojitelj plješće ritam, a dijete odgovara u istom ritmu; odgojitelj sjediokrenut leđima, lupka ritam štapićima..., dijete ponavlja - bubanj, štapići, šuškalice

-parovi kutijica s istim sadržajem (grahorice, riža, brašno, pijesak, šećer, tjestenina...) – oslušivanje, traženje istih po zvuku; slušni memori

- Govor s pokretima šake i prstiju (pjesmice za razvoj mikromotorike)
- Igre prstićima
- Logoritmičke igre : hopsalice, gegalice – ljujalice, pljeskalice – tašunalice, igre na dlanu, rukama i prstima, igre rukama
- Logoritmičke pokretne igre : igre lovice, igre skrivača na ispadanje, igre odabiranja, igre pogađanja, igre oponašanja pokreta
- Pjesmice, brojalice

DOBROBITI ZA DIJETE:

- Bogaćenje rječnika, razvijanje gramatičnog govora – pjesmice prate uobičajene dječje aktivnosti, vrijeme i prirodu, boje, obitelj, zanimanja...
- Razvijanje slušne i prostorne percepcije, osjećaja za tempo i ritam, glasanje i izgovaranje, govorno i motoričko oponašanje, osvješćivanje svog tijela i motoričkih mogućnosti.
- Poticanje i održavanje pozitivnog emocionalnog stanja, osjećaja sigurnosti, povjerenja, prihvaćanja i srdačnosti.

POTICANJE RANE PISMENOSTI (odgojna skupina Žabice)

Rana pismenost je ono što djeca znaju o čitanju i pisanju prije nego počnu samostalno čitati i pisati. Istraživanja su pokazala da je razvoj vještina rane pismenosti putem iskustva čitanja i pričanja izravno povezan s uspjehom u učenju i čitanju.

PREDČITAČKE VJEŠTINE:

Fonološka osjetljivost (pomaže razlikovanju glasova, osjećaju za ritam...): sposobnost igranja zvukovima, glasovima i riječima;pjevanje pjesmica, ponavljanje rima, brojalica – pomaže djetetu da uoči da su riječi sastavljene od manjih dijelova – glasova.

Razumijevanje značenja riječi (važno za bogaćenje rječnika):što više riječi dijete zna sposobnije je za stvaranje veza pri čitanju;valja koristiti što više riječi i njihove raznevarijante;objasniti manje poznate riječi prije čitanja (na primjeru iz okoline);čitanje daje puno bogatiji rječnik nego svakodnevna konverzacija.

Razumijevanje smisla primanja i odašiljanja poruka (povezivanje pisanog i govornog jezika):pomaže djetetu u razumijevanju onog što čita;sposobnost opisivanja događaja (zato je važno govoriti u kontekstu);otkrivanje smisla – od imenovanja dijelova tijela i predmeta u okolini do složenog opisivanja emocija, prepričavanja zbivanja.

Poznavanje slova:imenovanje slova, shvaćanje da je riječ sastavljena od manjih dijelova koje se može imenovati (slova se povezuju s određenim glasom).

Razumijevanje pravila pisanog teksta: u hrvatskom jeziku čita se s lijeva na desno, odozgo prema dolje, kako se listaju stranice...; prstom se prati tekst (ili slike koje se opisuju);uočavanje slova, sličnosti i razlika

Razvijanje motivacije za čitanje: važno je da se čitanje doživljava kao ugodna, što je ugodnije razvit će se više interakcije; zato djeca trebaju imati priliku osjetiti da je čitanje užitak;nije važna frekvencija koliko ugodan doživljaj kod čitanja.

GRAFOMOTORIKA:

Grafomotorika je sposobnost držanja olovke i pisanja, odnosno motorička sposobnost pisanja slova. Za usvajanje te složene vještine kao što je pisanje, potrebne su određene sposobnosti: fina motorika šake, vizualna percepcija, koordinacija oko-ruka (okulomotorna koordinacija), te glasovna analiza i sinteza.

Grafomotorika se može i uvježbati, stoga je potrebno djetetu omogućiti aktivnosti koje mu u tome pomažu. Da bi dijete kasnije moglo uspješno svladati vještinu pisanja, prvo mora proći kompletan motorički razvoj koji započinje razvojem grube motorike: sjedenje, puzanje, hodanje,

penjanje, trčanje, slaganje kocki, igre loptom.... Zatim se taj proces nastavlja razvojem fine motorike koja se odnosi na fine pokrete ruku i šaka: prvo hvatanje cijelom šakom, a zatim kažiprstom i palcem.

Za razvoj svih ovih vještina korištene su igračke različitih oblika i konstrukcija, knjige, olovke, igračke na navijanje pomoću kojih dijete razvija vještine poput hvatanja, držanja i ispuštanja, prebacivanje iz ruke u ruku, slaganje kocki, puzzli ili drugih oblika, ubacivanje predmeta u posude s otvorima, te hvatanje sitnih predmeta palcem i kažiprstom čime se razvija pincetni hvat.

Također su poticane i sve svakodnevne djetetove aktivnosti poput obuvanja, oblačenja, otkopčavanja i zakopčavanja gumbića, odlaganja jakne na vješalicu, samostalnog hranjenja, odmatanja, vezivanja cipela, listanja knjige, brisanja pribora za jelo krpom i sl. U svakodnevnoj igri ili u obavljanju svakodnevnih aktivnosti važno je da dijete isproba svoje mogućnosti, što znači da mu odrasli pomažu samo u onome što ono samostalno ne može izvesti.

STRATEGIJE RADA:

- Imenovanja, pogađanje riječi, igre pitanja, sastavljanje priče prema slijedu slika,
- Klasificiranje kartica (o nekoj temi), razvrstavanje predmeta po kriteriju,
- Rimovanje – pjesmice s rimom, brojalice; igre s rimom i ritmom (igre pljeskanja u ritmu),
- Igre za vještinu slušanja – slušanje zvukova, ...,
- Aktivnosti pripremanja ruke za pisanje - ulijevanje tekućine (počinje se od sipanja grahorica iz malog vrča u čaše, zatim riže, pa vode); mazanje maslaca po kruhu; guljenje voća, rezanje voća-meko voće (banane), tupim nožem; slagalice (puzzle); crtanje; obrasci za pisanje-slova, spirale, kružnice, polukružnice; slikanje prstima-boja na podlozi, slikanje prstima; šivanje-kružnice, kvadrati na tvrdom papiru, rupice, igla s vunom, imena, slova imena; tijesto ili glina – oblikovanje u slova,
- Usmjeravanje pažnje na glasove u jeziku - rimovanje „Na slovo, na slovo“; izmišljanje pjesmica; razvrstavanje slika čiji se nazivi rimuju ili počinju istim glasom; izbacivanje uljeza- po rimi ili glasu; slova od hrapavog (brusnog papira) – opipavanje, imenovanje; slova i predmeti - spajanje predmeta i slova (po prvom glasu,...); slova i radnje (kartice sa slovima, svako slovo znači neku radnju); izrada abecedarija i

drugih knjiga; veseli poštar (omotnice za svako slovo abecede, u njih ulagati slike predmeta čiji nazivi počinju tim glasom); slagalice i umetaljke od slova; spužvaste slagalice sa slovima.

- Aktivnosti s pomičnom abecedom - više primjeraka svakog slova abecede razvrstanih u odjeljke kutije - dijete može pisati, slagati riječi, poruke, brojalice, pjesme, priče...
- Igre koje uključuju pisanje poruka - magnetna slova, slova od spužve, poruke zahvalnice za darove, poruke kojima nekoga pozdravlja, rođendanske čestitke, ploča za pisanje poruka, ...
- Oblikovanje slova u pijesku (brašnu)-uz izgovaranje slova.
- Pisanje kredom na ploči za pisanje; pisanje slova na papiru, pisanje po zraku, slikanje slova prstom, slikanje slova kistom; kontroliranje olovke na papiru-opcrtavanje npr. okrugle limenke, tanjurića, ...
- Smještanje izrezanih slova na liniju, crtovlje-razvrstavati po srodnosti oblika...
- Pisma - male poruke djeci u omotnicama s njihovim imenom.
- Izrada slikovnica s djecom.
- Čitanje koristeći se predmetima, papirnatim trakama, olovkama- nazivi predmeta napisani na trakama, nalaženje predmeta.
- Čitanje bez korištenja predmetima - na trakama napisani nazivi za radnje - odglumiti radnju (skoči, trči, smij se, hodaj, sjedni, okreni se, namigni, misli, pij, zijevaj, kucni, zagrlj, pjevaj, vikni, maši, čučni, spavaj, žmiri, pljesni, stani, trepni...).
- Pisanje rečenica koje treba interpretirati (Glumi doktora/Pusti neku glazbu da svira...).
- Izrada i korištenje velikih slikovnica.
- Interaktivne tabele.
- Imena djece i odgojitelja na plastificiranim karticama.
- Oblaci –Tko je danas u vrtiću?; Tko je ovdje, a tko je tamo?
- Tabela sa zaduženjima (poslužiti ručak, nahraniti ribicu, ...); Otvoreno ili zatvoreno?

- Upute za: ...majstore, uređenje slikarskog kutka, korištenje kutića građenja (Možeš sagraditi kuću za nekoga-s nacrtom)
- Jelovnik-igra restorana; recepti - Radimo pire od jabuka, ...
- Telefonski imenik; prepisivanje etiketa; lista čekanja - Tko čeka?
- Oglasna ploča - poruke, obavijesti.
- Edukativno – razvojne igre „Pametnica u svemiru“ („Razlomci u svemiru“, „Gužva u svemirskom brodu“, „Šarena galaksija“, „Svemirci čekaju red“

DOBROBITI ZA DIJETE:

- Napredovanje u prepoznavanju i oblikovanju rime, razlikovanju glasova, osjećaju za ritam, razumijevnju da se rečenice sastoje od riječi, a riječi od glasova
- Bogaćenje rječnika, razumijevanje značenja novih riječi.
- Napredovanje u razumijevanju, opisivanju, prepričavanju (pročitano, doživljeno,...).
- Prepoznavanje i imenovanje slova, uočavanje sličnosti i razlika među njima.
- Razumijevanje pravila pisanog teksta (čitanje odozgo prema dolje, slijeva na desno...).
- Porast motivacije za čitanje i pisanje.
- Poticanje fine motorike šake, pravilnog držanja olovke, vizualne percepcije, koordinacije oko-ruka.
- Porast samopouzdanja djece u predčitačkim i grafomotoričkim aktivnostima.

LUTKA VODIČ ZA RAZUMIJEVANJE LJUDSKIH POTREBA I ZA RJEŠAVANJE SUKOBNA, UPS MODEL (MODEL UPRAVLJANJA PROBLEMNIM SITUACIJAMA) (odgojna skupina Suncokreti)

Autorica UPS modela (MODEL UPRAVLJANJA PROBLEMNIH SITUACIJAMA) je Nevenka Modrić. Ishodište ovog modela je TEORIJA IZBORA i REALITETNA TERAPIJA (Glasser), po kojima je ponašanje motivirano iznutra (potrebama), a donošenjem odluka o biranju ponašanja OMOGUĆAVA SE I POTIČE DJECU NA RAZVOJ SOCIJALNE KOMPETENCIJE.

SASTAVNI ELEMENTI UPS MODELA:

1. UPS pristup
2. figura čovjeka – lutka vodič (LV) (omogućuje vizualizaciju potreba i baratanje konkretiziranim znakovima)
3. UPS metoda (metoda ustavne analize problema).

*UPS PRISTUP

Uloga odrasle osobe je stvaranje uvjeta za poticanje djetetova razvoja i učenja – u kojima ono prirodno bolje uči. Težište je na procesu, a ne rezultatu rada. Sadržaj rada se koristi za poticanje djetetovog razvoja i učenja, usklađuje se s potrebama i mogućnostima svakog pojedinog djeteta. Polazi se od uvjerenja – kontrolirati i mijenjati mogu samo sebe, mnoge ne upravljaju drugi ljudi, već ja upravljam sobom. Svatko ima svoju sliku stvarnosti, nastojati shvatiti kako drugi vide svijet. Razlike u mišljenjima i sukobi su izazovi, tj. prilike za učenje. Nastoji se doći do rješenja prihvatljivog za obje strane. Traži se rješenje problema, a ne krivca.

Odrasli s takvim uvjerenjima – ne smišlja načine kako će dijete prisiliti (motivirati) na određene oblike ponašanja, već kako će razgovorom postići da ono motivira samo sebe.

*LUTKA VODIČ (FIGURA ČOVJEKA) U RADU S DJECOM

LUTKA VODIČ – omogućava da osoba aktivno sudjeluje, osvijesti svoje potrebe, uči, postiže uspjeh, osjeća se važno, cijenjeno, slobodu izbora, izražavanja, odlučivanja bez straha od vrednovanja – tako osoba sama preispituje svoje stavove.

Lutka vodič se koristi u poučavanju djece o osnovnim potrebama i njihovom zadovoljavanju. Djeca često svoje potrebe zadovoljavaju ugrožavajući druge – uzmu, čupaju, udare, gurnu... Poučavamo li djecu već od najranije dobi koje osnovne potrebe imaju i kako ih mogu zadovoljiti ne povređujući druge, ona vrlo brzo nauče kako se odgovorno ponašati. Djeca spoznaju da svi ljudi imaju iste potrebe, da ih mogu zadovoljavati pomoću stvari, životinja i biljaka, ali prije svega uz pomoć ljudi, i to u raznim aktivnostima.

Djeca spoznaju da se, kada potrebe zadovoljavamo = osjećamo zadovoljno i sretno, a kada ih ne zadovoljavamo = nezadovoljni smo i nesretni. Djeca uče i po čemu će to prepoznati kod sebe i drugih. O svezi sreće i zadovoljenja potreba djeca uče pomoću lutke s dva lica i to povezuju s razinom zadovoljenja potreba koju značavaju na potrebomjeru. Tako zornim putem uče o svezi zadovoljstva na licu sa zadovoljenim potrebama i obrnuto.

Ako ih poučavamo bez kažnjavanja, kritiziranja i ispravljanja, ona vrlo rado sudjeluju u pronalaženju odgovornih načina ponašanja koja prihvaćaju i primjenjuju. Djeca postaju osjetljivija na neodgovorne oblike ponašanja (prepoznaju ih i djeluju), pa poučavaju druge kako ono što žele od njih mogu dobiti na odgovoran način (ako kažu što žele, zamole, pričekaju odluku i poštuju je). Nauče li djeca u najranijoj dobi odgovorne oblike ponašanja u odnosima s drugom djecom i odraslima, postaju samostalnija, sigurnija, zrelija, grade pozitivnu sliku o sebi.

* UPS METODA- RJEŠAVANJE SUKOBA POMOĆU LUTKE VODIČA

Prije rješavanja neke problemne situacije treba prepoznati je li riječ o vlastitom, tuđem ili zajedničkom problemu – kako bi se UPS metoda koristila na odgovarajući način. Mogućnosti su: a) vlastiti problem (problem odgojitelja) - svaka situacija u kojoj mi nije dobro, u kojoj se osjećam nelagodno jer ne zadovoljavam svoju potrebu; b) tuđi problem (problem djeteta) - svaka situacija u kojoj djetetu nije dobro, osjeća nelagodu jer ne zadovoljava neku svoju potrebu; c) zajednički problem (problem odgojitelja i djeteta) - svaka situacija u kojoj djetetu i odgojitelju nije dobro, osjećamo neugodu jer ni jedna osoba ne zadovoljava neku svoju potrebu

UPS METODA - KORACI VOĐENJA RAZGOVORA – CILJ JE SAZNATI:

1. problem–iskazati ili saznati u čemu je problem (Što se dogodilo?)

2. želju–iskazati ili saznati želju (Što želiš?)
3. potrebu–iskazati ili saznati koja je potreba nezadovoljena (Da imaš to što želiš, što bi s time radio?)
4. izbore–iskazati i provesti izbor ili pomoći djetetu da pronađe izbor (Što ćeš učiniti?) Ako dijete ne uspije pronaći izbor, valja ponuditi svoje ideje, svoj izbor, ali tražiti djetetov pristanak. (Sjetila sam se što bi moglo pomoći – želiš li čuti?)
5. djetetovu procjenu–iskazati svoju procjenu ili pomoći djetetu da samo procijeni što svojim izborom dobiva ili gubi (Dok i dalje želiš autić i tuguješ, igraš li se? Što je tebi bolje: da i dalje tuguješ ili da se igraš nečim drugim?)

Ti koraci su potpuno različiti od koraka tradicionalnog načina rješavanja sukoba. U ovakvom načinu rješavanja sukoba odrasla osoba vodi dijete zadovoljenju potrebe tako da ono samo rješava problem (misli, bira, procjenjuje).

Radeći s djetetom, odrasla osoba ga uvijek vodi do zaključka da svoju potrebu može zadovoljiti neovisno o drugima. Pitanjima ga potiče da smisli što može samo učiniti, a da ne ovisi o drugima i situaciji. Tako dijete smišlja što može samo napraviti te spoznaje da **UVIJEK SAMO MOŽE NEŠTO UČINITI** kako bi zadovoljilo svoje potrebe.

Sukob se pomoću lutke vodiča rješava s djetetom individualno, i to na problemu koje ono ima ili je imalo u vrtiću ili gdje drugdje. Može se raditi i s malom grupom djece. Svako se dijete sjeti jedne situacije u kojoj je nešto željelo, ali nije dobilo. Uz pomoć odrasle osobe dijete rješava problem, a ostala djeca promatraju.

Rješavajući sukobe pomoću LV, nakon izvjesnog vremena usvojimo strukturu ili korake vođenja razgovora s djetetom. Nakon toga te korake razgovora koristimo i bez LV u svakodnevnom rješavanju sukoba.

STRATEGIJE RADA:

Aktivnosti u vrtiću za poučavanje djece o osnovnim potrebama i smjernice za prorađu i korištenje tog znanja u svakodnevnim situacijama:

1. aktivnost: IZRADA ALBUMA SLIKA UGODE
2. aktivnost: SLAGANJE LUTKE VODIČA
3. aktivnost: POTREBA ZA LJUBAVLJU (za pripadanjem, sudjelovanjem)

4. aktivnost: POTREBA ZA MOĆI (važnošću, postignućem)

5. aktivnost: POTREBA ZA SLOBODOM (izborom, odlučivanjem)

6. aktivnost: POTREBA ZA ZABAVOM (igranjem, smijanjem, učenjem na zabavan način, otkrivanjem novih stvari, dijeljenjem lijepih trenutaka)

Stalna aktivnost: koristiti korake UPS metode u rješavanju problemnih situacija.

Smjernice korištene za prorađu i korištenje znanja o potrebama u svakodnevnim situacijama:

1. Uz razgledavanje albuma, razgovaralo se s djecom na dječji način i dječjim rječnikom o:

- potrebi za pripadanjem i ljubavlju: koje osobe vole i koje njih vole, te što s njima vole raditi;

- potrebi za moći: što zna dobro raditi i tko ga za to pohvaljuje;

- potrebi za slobodom: što biraju, koje im osobe dopuštaju birati;

- potrebi za zabavom: čega se vole igrati, čime, s kim se zabavljaju i smiju.

2. Djeca su imala mogućnost dopunjavati svaki album za svaku potrebunovim stranicama, na koje su crtala i zapisivala imena novih osoba koje vole i koje vole njih, što s njima voli raditi, koje životinje voli i što s njima radi, koje biljke, predmete (igračke) voli.

3. Svakodnevno su se djece davale konkretne razumijevajuće povratne informacije za ono što dobro rade.

4. Zapažanje i razgovor s djecom postupcima prema kojima ona prepoznaju zadovoljavanje ili nezadovoljavanje potreba u svakodnevnim situacijama.

5. Zapisivanje i prikupljanje pozitivnih oblika ponašanja koje odgojitelji i djeca zapaze tijekom dana. Npr., nacrtati i zapisati na karticu postupak *pozdraviti Marka s osmijehom*, pa staviti lutku u ponašajni sustav.

6. Dogovaranje s djecom kojim će oblicima ponašanja drugima pokazati da im je stalo do njih, da su im dragi, npr. napraviti poklon za bolesnog prijatelja ili čestitati rođendan. Kartice s takvim postupcima staviti lutki u ponašajni sustav.

7. Poticanje djece na verbalne i neverbalne načine pokazivanja po kojima drugi znaju da nam je netko drag, prema čemu drugi znaju da ih volimo, da smo ponosni, da nam je zabavno ili dosadno...

8. Uvođenje rituala – povremeno, u isto doba dana, s djecom razgovarati o tome što je njih, a što vas danas razveselilo, što je svatko od vas dobro napravio i o mnogim stvarima vezanima za zadovoljenje osnovnih potreba.

Nastojali smo slijediti opću smjernicu u svakodnevnom radu s djecom:

Stvarati okruženje s dovoljno raznolikih aktivnosti u kojima djeca svakodnevno mogu zadovoljavati svoje potrebe. Djeca moraju imati dovoljno: osjećaja pripadanja, ljubavi, bliskosti; uvažavanja, priznanja, važnosti, postignuća, uspjeha, slobode izbora, samostalnog donošenja odluka, zabave, istraživanja, otkrivanja, smijeha... Također, moraju dobivati i sve ono što je potrebno za zadovoljenje potrebe za preživljavanjem i opstankom. Samo na taj način dijete može optimalno rasti i razvijati se. Maslow (1976.) – stupanj podmirjenja potreba je pozitivno povezan sa stupnjem psihičkog zdravlja.

DOBROBITI ZA DJECU:

- Jačanje socijalne kompetencije kod djece:
- Napredak u emocionalnoj stabilnosti djece i samoregulaciji,
- Jačanje odgovornosti djece za svoje izbore i ponašanja, odgovornosti prema sebi, prema drugima i prema materijalnom okruženju,
- socijalnih interakcija i socijalnih vještina slušanja, postavljanja pitanja, odgovaranja na pitanja,
- Napredak u razumijevanju i uvažavanju svojih i tuđih potreba, prava i osjećaja,
- Napredak u konstruktivnom rješavanju problema,
- Napredak u jasnom izražavanju svojih potreba i mišljenja, te prihvatanja mišljenja drugih.

POTICANJE I RAZVIJANJE PREDMATEMATIČKIH VJEŠTINA (odgojna skupina Medvjedići)

Dijete tijekom cijelog predškolskog razdoblja stječe mnoga znanja koja će mu biti potrebna za razumijevanje matematike. Dijete u predškolskoj dobi uči o:

- snalaženju i odnosima u prostoru (unutra – vani, gore – dolje, ispod – iznad)

- odnosima među predmetima i uspoređivanju (veće – manje, lako – teško)
- svojstvima predmeta (tvrd – mekan, topao – hladan)
- zajedničkim svojstvima različitih predmeta – svrstavanje, razvrstavanje
- količini (jesu li dvije skupine predmeta jednake ili je neka skupina veća ili manja)
- pojmu broja (brojenje, prebrojavanje, povezivanje broja i količine; količina, brojeva riječ, brojka ili grafički zapis) – pod pojmom broja podrazumijevamo da se određenoj količini može pridružiti određena brojeva riječ te piše i čita određena brojka
- nizanju i održavanju redosljeda – uočiti bitno svojstvo prema kojem je nastao niz.

Navedene predvještine moguće je grupirati u 9 kategorija koje su neophodne za svladavanje matematike u kasnijem školskom razdoblju:

1. Razvrstavanje podataka i predmeta.
2. Uspoređivanje i ujednačavanje predmeta i skupova.
3. Prepoznavanje uzorka i nastavljanje niza.
4. Sposobnost praćenja niza/slijeda uputa.
5. Orijentiranje i organiziranje u prostoru.
6. Vizualizacija (sposobnost manipulacije mentalnim predodžbama).
7. Sposobnost procjenjivanja veličine, količine, broja.
8. Deduktivno mišljenje (izvođenje općeg načela iz pojedinačnog zaključka).
9. Induktivno mišljenje (razumijevanje koje je rezultat povezivanja postupaka i koncepata).

Sva ta znanja, iskustva i misaone operacije zovemo predmatematičkim vještinama, jer stječući ih, dijete ovladava vještinama mišljenja koje su preduvjeti za razumijevanje matematike: pojma broja i svih matematičkih operacija s brojevima. Dijete predškolske dobi predmatematičke misaone vještine stječe krećući se prostorom, baratajući predmetima i uspoređujući ih, otkrivajući svojstva predmeta promatranjem i diranjem,

uspoređujući količine, premećući i slažući zrnca, kocke, orahe, ... Samo neposredno iskustvo s predmetima u okolini djetetu nije dovoljno. Potrebno je da mu odgojitelji i roditelji objašnjavaju opažene odnose: razgovorom, nudeći mu imena za pojmove za koje ono ima unutarnji, prirodni osjećaj, ali ih potpuno razumije tek kad čuje njihovo ime i često ih ponavlja u različitim situacijama. („Matematika prije škole“, Čudina-Obradović, M., 2002.)

Doživljavanje broja započinje već u drugoj godini. Dijete vrlo brzo počinje shvaćati da ima jedan nos, dva oka, dvije ruke – čuje i pamti slijed brojeva. To iskustvo slijeda započinje kao igra – ubacivanje kamenčića jedan po jedan.

Istraživanja pokazuju kako su počeci dječjeg usvajanja matematičkih pojmova uočljivi već u ranoj dobi. Primjerice, već u dobi od oko šest mjeseci djeca mogu uočiti jednakost ili razliku između skupova od četiri elementa. Tijekom druge godine života djeca počinju učiti i koristiti uobičajene nazive za brojke, a u trećoj godini koriste načelo pridruživanja „jedan prema jedan“ te poštuju redoslijed brojeva.

STRATEGIJE RADA:

- Igre naloga – u, na, gore, dolje, ...
- Igre skrivanja predmeta – gdje je? (prostorni odnosi)
- Uspoređivanje veličina predmeta - kamenja i kuća,....., oblika predmeta - lišća i drveća, ...
- Razvrstavanje igračaka – po vrsti, veličini, ...
- Plakati s brojevima; memori s brojevima;
- Veličine (veliko – malo)
- Pridruživanje brojeva
- Igre s didaktičkim tornjem (boja, veličina, niz); didaktičke umetaljke – gepometrijski likovi, pronalaženje istih u okolini (npr. trokut je kao krov, krug je kao tanjur, kvadrat je kao televizor) ; slagalice;
- Prebrojavanje predmeta – stepenica, gumba, koraka,....; svakodnevno komentiranje predmeta u okolini („Uzeli smo dvije banane...“)

- Čitanje priča/slikovnica u kojima su zastupljeni brojevi
- Prilikom čitanja mijenjanje tona glasa kako bi se opisali koncepti (npr. glasan, duboki zvuk koji opisuje nešto veliko i tihi, visoki zvuk koji opisuje nešto maleno)
- Komentiranje vremena te usmjeriti djetetovu pozornost na sat (npr. Sada je 9.30 sati i idemo jesti užinu.)
- Simboličke igre – igra trgovine, tržnice – razmjena novca
- Aktivnosti s raznim materijalima – sipanje, vaganje, prepolavljanje
- Igre s didaktičkim sredstvima; igre uz pokret, glazbu i pjevanje; društvene igre; gre uloga; igre memoriranja.
- Lopte različitih veličina i boja – brojanje, razvrstavanje, ubacivanje
- Raznovrsne umetaljke, pokrivaljke, slagalice prema boji, visini, dužini, geometrijskom obliku, broju
- Edukativno – razvojne igre „Pametnica u svemiru“ („Svemirci s antenama“, „Brojimo do 10 u svemiru“, „Uštipni broj“, „Geometrijski likovi, geometrijska tijela u svemiru“, „Svemirske sjene“, „Mali i veliki svemirci“)

DOBROBITI ZA DIJETE:

- Napredovanje u razlikovanju jedan od mnogo; pružanje na zahtjev jedan, odnosno dva predmeta
- Napredovanje u razlikovanju pojmova prvi od posljednji, početak od kraj
- Napredovanje u brojanju uz pokazivanje 3 predmeta; mehaničko brojanje do 10
- Prepoznavanja veličine (malo -veliko)
- Uspoređivanja količine, težine, dužine, težine (veće – manje, dugačko – kratko, visoko – nisko, puno – prazno, visoko – nisko, puno – prazno, ...

IGROM DO ČITANJA (odgojna skupina Pčelice)

U razvoju predčitačkih vještina važnu ulogu imaju kvalitetna i poticajna okolina. Da bi dijete u školi moglo ovladati tehnikom čitanja, od najranijeg djetinjstva treba razvijati preduvjete za razumijevanje teksta.

To su: - razumijevanje značenja riječi i rečenice,

- razumijevanje sadržaja priče (početak, sredina i kraj priče), zapamćivanje i prepričavanje priče,
- razumijevanje prenošenja govora u pismo (putem zajedničkog čitanja slikovnica),
- poznavanje dogovorenih oblika pisma (putem zajedničkog čitanja slikovnica - počne se čitati od prve stranice, ...),
- razumijevanje smisla pisanog prenošenja poruke.

Kvalitetno okruženje koje doprinosi kvalitetnom razvoju predčitačkih vještina uključuje: odrasle kao primjer korištenja pisanih obavijesti kao obavijesti, izvora znanja i pomoći u raznim životnim situacijama; odrasle kao primjer odašiljanja pisane obavijesti, čime se prenosi obavijest, zabrana, naredba,; svakodnevno čitanje djetetu; poticajno čitanje (uz aktivno sudjelovanje djeteta); dijaloško čitanje slikovnica (uz interakciju odraslog i djeteta); dijaloško čitanje priča (uz interakciju odraslog i djeteta); čitanje pjesmica; stvaranje čitačkog ozračja; stvaranje djetetovog prostora za čitanje,... (“Igram do čitanja“, Čudina-Obradović, M., Školska knjiga, Zagreb, 2008.)

STRATEGIJE RADA:

- Prepričavanje priče pomoću modela (dramatizacije)
- Istraživanje zvukova, razlikovanje zvukova
- Slušanje, ponavljanje pjesmica u rimi; uočavanje rime, smišljanje rime; igre s rimom
- Rastavljanje riječi na slogove uz pljeskanje
- Imenovanje i naglašavanje prvog glasa u riječi; uočavanje prvog glasa u riječi (slikovne pitalice, glasovni lončići, lov na glasove, ...)
- Imenovanje i naglašavanje zadnjeg glasa u riječi; uočavanje zadnjeg glasa u riječi
- Rastavljanje riječi na glasove i sastavljanje glasova u riječ (Tko je to, što je to; Brojenje glasova; Ako čuješ, Koja je to životinja, Što vidim na slici, Pogodi što držim, Pogodi na što mislim, ...)
- Aktivnosti za usvajanje abecednog načela – Moje ime, Slikovnica Moje ime, Povezivanje glasova sa slovima, Slova za diranje, Slova slagalica,....

- Izrada velike slovarice, upoznavanje slova (pjesmice u rimi).

DOBROBITI ZA DIJETE:

- Razumijevanje priča, prepričavanje jednostavnih, kratkih priča.
- Shvaćanje da pisani tekst sadrži poruku i priču.
- Kako se drži knjiga, okreću listovi, kako tekst teče slijeva nadesno i odozgo nadolje, po redovima.
- Napredovanje u shvaćanju da se tekst sastoji od rečenica, rečenice od riječi, a riječi od glasova.
- Slušanje rime, prepoznavanje rime, traženje rime,....
- Slogovna analiza i sinteza.
- Napredovanje u prepoznavanju prvog i zadnjeg glasa u riječi.
- Napredovanje u shvaćanju abecednog načela – povezanosti između glasova i slova.

POTICANJE FINE MOTORIKE (odgojna skupina Pingvini)

Fina motorikajeskup radnji koje uključuju male skupine mišića i zahtijevaju dobru koordiniranost djelovanja pojedinih skupina moždanih stanica. Usko je vezana uz koordinaciju oko-ruka (mogućnosti da ruka i prsti pravilno izvrše zadatak koji smo vidjeli okom), nužna je za izvođenje nebrojeno mnogo svakodnevnih zadataka koje mi odrasli izvodimo s lakoćom, a koje djeca od rođenja do predškolske dobi moraju uvježbavati kroz zabavne aktivnosti koje će prihvatiti kao igru.

Dijete dobro razvijene fine motorike će biti sposobno izvršavati praktične aktivnosti koje se odnose na brigu za samoga sebe: pravilno jesti žlicom, vilicom, pa i nožem, počistiti prosipanu hranu, otvoriti/zatvoriti bočicu, otkopčati/zakopčati gumbe, otvoriti/zatvoriti patentni zatvarač na jakni, zavezati cipele, počešljati se i samostalno zavezati rep ili čak isplesti pletenicu. Istovremeno s razvijanjem svijesti o mogućnosti brige za samoga sebe, dijete se i priprema za školu pa tako uči pravilno držati olovku, bojice, kist, služiti se gumicom za brisanje ili rezati škarama, počevši od rezanja po ravnoj liniji prema sve kompliciranijim linijama i oblicima (kose linije, cik-cak linije, valovite linije, trokut, kvadrat, krug).

Razna istraživanja pokazuju da su razvoj motorike i govora usko povezani. Razvijenost jednog proporcionalna je razvijenosti drugog. Kad zaostaje razvoj fine motorike, zaostaje i razvoj govora, iako naravno ima i iznimki. Dakle, aktivnije dijete koje više hoda, trči, skače, penje se i provlači zbog razvijenije grube motorike ima bogatiju spoznaju o svijetu i potrebne su mu riječi kojima će izraziti svoje iskustvo pa će ih i pronaći. Dijete koje se bavi i aktivnostima za razvoj fine motorike, doživljavat će svijet oko sebe i osjetom dodira pa će tako vlastitim iskustvom naučiti što je teško, lako, malo, veliko, glatko, meko, hrapavo, hladno, toplo... Što je veća interakcija djeteta sa svijetom koji ga okružuje, bit će veće i njegovo životno iskustvo, a samim time i bogatiji rječnik kojim će se dijete izražavati i svoja iskustva dijeliti sa nama.

STRATEGIJE RADA:

- Manipulacija premetima i žlicom - presipavanje iz posude u posudu; punjenje/praznjenje posuda/boca; prenošenje žlicom kestena, plastičnih jaja, kukuruza, riže, palente, brašna; ubacivanje istih kroz otvor boce.
- Kvačice za rublje - kvačenje na užu, na zavjese, na igračke, kutije, na vlastitu odjeću; vješanje na užu izrezanih hlača, majica,... od papira ili tkanine, čarapa/ kartica na kojima se nalaze brojevi od 1 do 10; na kvačice zalijepljene razne kartice za pridruživanje i usvajanje boja, brojeva ili slova
- Prazna ambalaža - prazna ambalaža boca od vode ili soka, deterdženta za posuđe, omekšivača za rublje, krema - otvaranje/zatvaranje čepova/poklopaca, punjenje i pražnjenje (usvajanje matematičkih pojmova teško/lako, puno/prazno, jedan/puno; različiti materijali utječu i na razvoj senzomotorike jer je vata mekana, gumbi su tanki i glatki, kesteni su okrugli, grah je malen i sl.; punjenje različitim materijalima omogućuje i istraživanje zvuka koji oni proizvode kada bocu protresemo)
- Hvataljka i/ili pinceta - prenošenje sitnih predmeta pincetom.
- Papir - papir za pisanje, novinski papir, salvete, papirnati ručnik, papirne maramice, krep papir, papir za zamatanje - gužvanje papira u loptice (papiri različite tvrdoće od djece će zahtijevati i različiti pritisak prstiju i šake kojom će ga formirati), gađanje koša napravljenim lopticama (razvoj grube motorike), trganje papira na malene komadiće, rezanje škaricama, formiranje malenih kuglica i lijepljenje na podlogu.

- Gumbi -prebacivanje gumba pincetom s jedne hrpe na drugu ili iz jedne čaše u drugu; ako je djetetu teško s gumbima, mogu se koristiti kuglice vate ili lopticama od vune; slaganje gumba po zadanim linijama, pridruživanje gumba po boji, obliku, veličini, ...; otkapčanje, zakapčanje gumba na majici,.....

- Vijci i matice - na fiksiranim ili slobodnim vijcima se odvrtu i zavrću matice, mogu se razlikovati po debljini; kutije i poklopci različitih oblika i veličina – odvrtnje i zavrtnje.
- Perlice i/ili tjestenina s rupom (može obojana) - na čvršću špagu dijete niže perlice pri tome vježbajući provlačenje i pridržavanje špage.
- Lego kocke - slaganje i/ili zadaci raspodjele lego kocaka prema bojama te pridruživanju istih brojeva kocaka (prebrojavanje).
- Slamke - ubacivanje kroz rupice u kutiju ili u boce.
- Palenta ili brašno na tacni – šaranje prstićima; igra rastresitim materijalima (riža,...).
- Rezanje škaricama.
- Oblikovanje plastelina, slanog tijesta.
- Bojanje, crtanje, šaranje, slikanje – olovkama, drvenim bojicama, pastelama, temperama, flomasterima, kredom, vatiranim štapićima, kistom,....
- Oblikovanje vunelih frizura, šišanje lutkica izrađenih od kartonske ambalaže.
- Listanje slikovnica.
- Ubacivanje predmeta u posude s različitim otvorima (čepovi, slamke, loptice, špage).
- Igre prstima uz pjesmice.

DOBROBITI ZA DIJETE:

- Napredovanje fine motorike.
- Napredovanje preciznije senzomotorike.
- Napredovanje vizualno – motorne koordinacije.

- Napredovanje u grafomotorici.

2.13 REALIZIRANE ODGOJNO-OBRAZOVNE AKTIVNOSTI

U dječjem vrtiću Osmijeh realizirane su slijedeće aktivnosti:

RUJAN 2019.

- prilagodba novoupisane djece (uz uključenje roditelja),
- usvojen Godišnji plan i program rada Dječjeg vrtića Osmijeh, Samobor za pedagošku godinu 2019./2020.,
- prikupljanje i arhiviranje upisne dokumentacije,
- održani prvi roditeljski sastanci u ovoj pedagoškoj godini,
- obilježili smo Dan hrvatskih voda, Prvi dan jeseni, Međunarodni dan ozonskog omotača, Međunarodni dan mira i Dan hrvatskih policajaca.

LISTOPAD 2019.

- obilježili smo Dane kruha (posjet svećenika povodom blagoslova kruha), Dječji tjedan, Međunarodni dan zaštite životinja, Dan hrvatskih pošta, Svjetski dan pješačenja, Svjetski dan zdrave hrane, Dan jabuka, Međunarodni dan štednje, Mjesec knjige i Međunarodni dan glazbe
- organizirali smo izlet „Slavonija“ za oba objekta

STUDENI 2019.

- obilježili smo Mjesec knjige, Dan mrtvih, Međunarodni dan tolerancije i Svjetski humanitarni dan
- posjetili smo Interliber te nadokupili slikovnice i knjige

PROSINAC 2019.

- obilježili smo Mjesec darivanja, Sv. Barbaru, Međunarodni dan invalida, Sv. Nikolu, Dan čovjekovih prava, Sv. Luciju, Badnjak, Božić, Sv. Stjepana, Prvi dan zime
- organizirali smo Božićnu priredbu u oba objekta
- u suradnji sa Sportskim objektima Samobor organiziran dvotjedni kraći program klizanja
- organizirali smo odlazak u kazalište Trešnja na predstavu „Orašar“

SIJEČANJ 2020.

- blagoslov vrtića u Hrastini i u Svetoj Nedelji
- aktivnosti: briga o životinjama zimi
- pripreme za sudjelovanje u Fašničkoj povorci u Samoboru i Svetoj Nedelji (dogovor s roditeljima o izgledu i izradi kostima, uvježbavanje koreografije)

VELJAČA 2020.

- obilježili smo Fašnik, Valentinovo i Svjetski dan bolesnika
- sudjelovali smo na Fašniku u Samoboru
- sudjelovali smo na Fašniku u Svetoj Nedelji

OŽUJAK 2020.

- obilježili smo Prvi dan proljeća, Dan žena, Dan očeva, Dan zaštite voda, Svjetski meteorološki dan

SVE OSTALE PLANIRANE AKTIVNOSTI NISU PROVEDENE RADI NOVONASTALE SITUACIJE S KORONAVIRUSOM

TRAVANJ 2020.

- obilježili smo Međunarodni dan dječje knjige, Međunarodni dan zdravlja, Dan planete Zemlje, Veliki tjedan i Uskrs – komunikacija s roditeljima putem e-maila

SVE OSTALE PLANIRANE AKTIVNOSTI NISU PROVEDENE RADI NOVONASTALE SITUACIJE S KORONAVIRUSOM

SVIBANJ 2020.

- obilježili smo Međunarodni blagdan rada, Dan hrvatskih vatrogasaca, Majčin dan, Međunarodni dan obitelji
- organizirali smo projektni Eko dan: Promet

SVE OSTALE PLANIRANE AKTIVNOSTI NISU PROVEDENE RADI NOVONASTALE SITUACIJE S KORONAVIRUSOM

LIPANJ 2020.

- obilježili smo Svjetski dan sporta, Dan zaštite čovjekova okoliša, Dan državnosti i Prvi dan ljeta

SVE OSTALE PLANIRANE AKTIVNOSTI NISU PROVEDENE RADI NOVONASTALE SITUACIJE S KORONAVIRUSOM

SRPANJ-KOLOVOZ 2020.

- uređenje prostora vrtića i priprema za novu pedagošku godinu

2.14 OSTVARIVANJE OSTALIH PROGRAMA

Tijekom ove pedagoške godine u vrtiću je proveden kraći program ranog učenja engleskog jezika (tijekom jutarnjih sati) i sportski program (u popodnevnim satima, nakon radnog vremena vrtića).

Program ranog učenja engleskog jezika namijenjen je za djecu od 3 do 7 godina, u prosjeku je bilo uključeno 10-ero djece u Hrastini i 4-ero djece u Svetoj Nedelji. Nositelj programa je škola za učenje stranih jezika Littera, proveden je kroz razne aktivnosti prema verificiranom kraćem programu ranog učenja engleskog jezika. Program se provodio od listopada do ožujka u jutarnjim satima, dva puta tjedno.

Sportski program također je namijenjen za djecu od 3 do 7 godina, u programu je bilo aktivno oko 6-ero djece. Program se provodio u objektu u Hrastini u popodnevnim satima, nakon radnog vremena vrtića. Nositelj programa je Judo klub Samobor. Program se provodio od listopada do ožujka.

Tijekom godine u vrtiću se realizirao kraći sportski program kliznja u organizaciji Sportskih objekata Samobora. Zadovoljstvo realizacijom programa iskazivali su roditelji i djeca vrtićnog uzrasta koja polaze matični objekat u Hrastini i područni objekt Sveta Nedelja. Iz oba objekta program su polazile po jedna skupina djece.

2.15 EKO - ŠKOLA

Dječji vrtić Osmijeh od svog osnivanja 2006. godine promišlja, djeluje i živi u smjeru što kvalitetnijeg načina života. Ekološko osvještavanje djece i odraslih postalo je svakodnevica u neposrednom odgojno – obrazovnom radu s djecom svih dobnih skupina. Vjerujemo da je upravo predškolska dob pogodno vrijeme za postavljanje temelja u razvoju interesa, znanja i navika čuvanja okoliša.

Kako bi s ekološkim akcijama i projektima izašli iz okvira ustanove, u studenom 2013. godine povezali smo se s Udrugom Lijepa naša i započeli uspješnu suradnju. Zahvaljujući uspješnoj primjeni načela i metodologije 7 programskih koraka, stekli smo status Eko – škole.

Tema s kojom smo se intenzivno bavili ove pedagoške godine (2019./2020.) je: „Promet“.

Cilj nam je razviti ekološki osviješteno dijete, koje doživljavanjem, aktivnim učenjem i djelovanjem razvija pozitivna ponašanja, odnose i stavove prema sebi, drugima i prirodi.

Specifične zadaće:

- istraživački odnos prema okolini, uočavanje i shvaćanje pojava u prirodi koje uzrokuju ljudi i njihovo ponašanje,
- stjecanje znanja o načinima brige za okoliš i za vlastito tijelo,
- poticanje djeteta da vlastitom aktivnošću doprinese očuvanju prirode,
- poticanje suradničkih odnosa s drugom djecom i odraslima u ovim aktivnostima,
- povezivanje s odgojem za ljudska prava (imamo pravo na sigurnost i zdrav život), humanističke vrijednosti i demokraciju.

U ovim aktivnostima sudjelovala su djeca svih uzrasta prema svojim razvojnim mogućnostima. Aktivnosti provodimo u kontinuitetu u oba objekta: Hrastina i Sveta Nedelja. Uključeni su svi djelatnici vrtića: odgojitelji, stručni suradnici i tehničko osoblje.

5. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

5.1. Profesionalni razvoj odgojitelja i stručnih suradnika vrtića

U skladu s našom temeljnom zadaćom odgojno – obrazovnog rada kontinuirano smo mijenjali pristup stručnom usavršavanju odgojitelja i ostalih djelatnika vrtića. Tradicionalni oblici stručnog usavršavanja na razini razmjene, usvajanja novih informacija i sadržaja još uvijek su prisutni u našem vrtiću.

I protekle godine je važan cilj unapređivanja odgojno-obrazovnog rada bio razvijati i podržavati ulogu odgojitelja kao reflektivnog praktičara. Osnova za refleksiju rada bili su uvidi u rad odgojitelja, a tijekom refleksije analizirali su se ponuđeni poticaji, aktivnosti, postavljene razvojne zadaće (ciljevi), kvaliteta odnosa i komunikacije odgojitelj – dijete, ozračje (atmosfera) u skupini, te kvaliteta vođenja pedagoške dokumentacije.

Stručnim usavršavanjem nastojali smo odgojiteljima i stručnim suradnicima omogućiti što kvalitetnije korištenje postojećih spoznaja o razvoju djece, kao i stjecanje novih koje će im omogućiti kontinuiranu procjenu vlastite pedagoške prakse, a samim time i njezin utjecaj na dijete.

Pokušali smo mijenjati načine razmišljanja, uvjerenja, stavove i vrijednosni sustav odgojitelja. Individualno i grupno smo istraživali odgojnu praksu, pokušavajući razviti svijest o međusobnoj uvjetovanosti svih sudionika.

Pokušali smo intrinzično djelovati na pojedine odgojitelje kako bi prihvatili „stvarnu“ potrebu neprestanog stručnog usavršavanja zbog njih samih kao pojedinca koji žele kvalitetno živjeti u zajednici koja uči.

Naobrazbu i stručno usavršavanje u ustanovi ostvarivali smo na nekoliko načina:

- Odgojiteljskim vijećima
- Internim stručnim aktivima
- Radnim dogovorima
- Individualnim razgovorima
- Suradnjom sa stručnjacima izvan vrtića

- Individualnim usavršavanjem
- Individualnim stručnim usavršavanjem izvan ustanove
- Proučavanjem stručne literature.

Cilj ovakvog oblika usavršavanja je kontinuirani rad na podizanju kompetencija odgojitelja u radu s djecom, nastajanje novih ideja primjenjivih u praksi i načina za ostvarivanje postavljenih zadaća te podizanje opće razine kvalitete života i rada u vrtiću.

REALIZIRANO STRUČNO USAVRŠAVANJE UNUTAR VRTIĆA

INTERNI STRUČNI AKTIVI

Tabela 13 –Prikaz održavanja internih stručnih aktiva u vrtiću u pedagoškoj godini 2019./2020.

Vrijeme održavanja	Tema	Oblici rada	Realizator
11. mjesec 2019. (četiri skupine odgojitelja)	Stilovi učenja kod djece, 1.dio	izlaganje, prezentacije, radionica	psihologinja Štefica Vulje
1. mjesec 2020. (četiri skupine odgojitelja)	Stilovi učenja kod djece, 2. dio	izlaganje, prezentacije, radionica	psihologinja Štefica Vulje
4. mjesec 2020.	Psihološki aspekti rada s djecom u vrtiću za vrijeme pandemije koronavirusa i nakon potresa	PPP, on-line	psihologinja Štefica Vulje
5. mjesec 2020.	Stres i kriza kod djece, 1. dio	PPP, on-line	psihologinja Štefica Vulje

5. mjesec 2020.	Stres i kriza kod djece, 2. dio	PPP, on-line	
-----------------	---------------------------------	--------------	--

Zbog izvanrednih okolnosti rada od 3. mjeseca 2020. nije nastavljen planirani tijek internih stručnih aktiva, već je sadržaj i način provođenja prilagođen novim uvjetima.

PREDAVANJA I EDUKATIVNE RADIONICE

Tijekom pedagoške godine u vrtiću su održana predavanja i radionice koje su održali vanjski predavači.

Tabela 14 – Prikaz održavanja predavanja i radionica s vanjskim predavačima u p.g. 2019./2020.

Vrijeme održavanja	Tema	Oblici rada	Realizator
12.mjesec 2019.	Edukacija o pružanju prve pomoći, 1. dio	Izlaganje, radionica	Dr. Sc. Slavko Lovasić
12. mjesec 2019.	Edukacija o pružanju prve pomoći, 2. dio	Izlaganje, radionica	Dr. Sc. Slavko Lovasić
1. mjesec 2020.	Osnove judo padova kao prevencija od ozljeda predškolske djece	Radionica	Matija Frlić, judo klub Profectus, Samobor
3. mjesec 2020.	Empatija u dječjem vrtiću	PPP, on - line	Sonja Jarebica, udruga „ TI SI OK“

RADNI DOGOVORI ODGOJITELJA

Radne dogovore realizirali smo tijekom godine s timovima odgojitelja. Tako su održani radni dogovori:

- Program male škole
- Organizacija izleta u Slavoniju
- Dani kruha
- Posjet kazalištu – Trešnja - Orašar
- Kraći program klizanja
- Priredbe za Božić
- Nastup za Fašnik u Samoboru
- Nastup za Fašnik u Svetoj Nedelji
- Posjeta vatrogasaca
- HAK – ova radionica
- Završne priredbe

S obzirom na zatvaranje vrtića sredinom 3. mjeseca 2020., prijedloge i dogovore o sadržajima za roditelje i djecu ostvarivali smo dogovorima putem maila. Neki od dogovora su:

- Slikovnica/radni materijal „Što raditi kada se bojim“; materijal „Normalizacija osjećaja – suočavanje sa stresnim događajima“, „Pomoć nakon traume“ (3. mjesec 2020.)
- Slikovnica/radni materijal „Nešto se jako čudno dogodilo u mom gradu“ (3. mjesec 2020.)
- Slikovnica/radni materijal „Slikovnica o koronavirusu“ (3. mjesec 2020.)
- Radni materijal „Mindfulness – vježbe za prepoznavanje i kontrolu neugodnih osjećaja i ponašanja“; poveznice s aktivnostima za roditelje – kako organizirati zajedničko vrijeme s djecom (4. mjesec 2020.)
- Posebno izdanje časopisa „Dijete, vrtić, obitelj“ – „Kada vrtić ne radi“; poveznice s aktivnostima za roditelje (fina motorika, grafomotorika, e -slikovnice, slikopriče, priče u slikama, labirinti,...) (4. mjesec 2020.)

- Slikovnica/radni materijal „COVID-19“ (5. mjesec 2020.)
- Aktivnosti za poticanje razvoja predčitačkih vještina (5. mjesec 2020.)

RAD U TIMOVIMA ODGOJITELJA

Rad u timovima se putem timskih sastanaka ravnatelja, psihologinje i odgojitelja odnosio na već spomenuto tjedno planiranje i refleksije, tromjesečno vrednovanje i planiranje, refleksiju i samorefleksiju snimaka aktivnosti, te refleksiju i samorefleksiju na temelju kolegijalnog opažanja provedenih aktivnosti. U pravilu timski sastanci su se odžavali svaki petak s jednim timom (svaki tim jednom mjesečno) od 10. mjeseca 2019. do sredine 3. mjeseca 2020.

Psihologinja je s timovima odgojitelja radila i na pripremi, provođenju i praćenju pojačanog rada u odgojnim skupinama:

- Individualne razvojne mape
- Priprema za školu
- Rana pismenost; Igrom do čitanja
- Poticanje fine motorike
- Poticanje predmatematičkih vještina
- Lutka vodič
- Govor, ritam, pokret

Oblici rada korišteni u timovima su:

- Planiranje sadržaja, aktivnosti i poticaja
- Praćenje provođenja istih u skupini
- Izrada sklopova aktivnosti
- Praćenje/procjena napredovanja djece
- Razmjena iskustva iz prakse – postojeće stanje prostorno materijalnog okruženja
- Promatranje prakse, rasprava o fleksibilnosti vremenske organizacije, suradničkim odnosima i materijalnom okruženju

- Učenje djeteta u okruženju za učenje, rasprava i razmjena praktičnih iskustva
- Rad na projektima i akcijskim istraživanjima– priprema (teorijska osnova, izrada plana projekta), praćenje provođenja.

5.2. Uvođenje odgojitelja pripravnika u samostalni rad

Tijekom godine odgojiteljica pripravnica Tajna Vranupoznata je s Ustavom RH, Zakonom o predškolskom odgoju i naobrazbi, Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece, općim i stručnim aktima vrtića, pedagoškom dokumentacijom i obvezama i pravima djelatnika.

5.3. Ostala profesionalna usavršavanja

Tijekom ove godine Zaštitu na radu i Zaštitu od požara polagale su odgojiteljice : Kristina Mihaljević, Maja Lukina i Tea Naglič.

Edukaciju za Montessori program za rad s djecom od 3 do 6 godina pohađale su odgojiteljice Marija Đapić i Marija Keler.

Svi odgojitelji i stručni suradnici sudjelovali su tijekom godine na barem dva stručna usavršavanja izvan ustanove, uglavnom u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje.

6. RAD ODGOJITELJSKOG VIJEĆA

Tabela 15 – Prikaz održavanja odgojiteljskih vijeća u p.g. 2019./2020.

Datum	Dnevni red	Realizatori
30.9.2019.	Rasprava za izradu Godišnjeg plana i programa rada za pedagošku godinu 2019./2020. - Utvrđivanje prijedloga Godišnjeg plana i programa rada za pedagošku godinu	Ravnateljica Marija Keler Psihologinja Štefica Vulje Zdravstvena voditeljica

	<p>2019./2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rasprava za izradu Kurikuluma DV Osmijeh za pedagošku godinu 2019./2020. - Utvrđivanje prijedloga Kurikuluma DV Osmijeh za pedagošku godinu 2019./2020 - Usvajanje Programa stručnog usavršavanja odgojnih djelatnika 	<p>Biljana Ivanković Zdravstvena voditeljica Anita Makar</p>
27.11.2019.	<p>Stručna tema: Ugodno ozračje u skupini – prezentacija aktivnosti opuštanja, smirivanja i tišine</p> <p>Modeli prevencije u odgojno – obrazovnoj praksi (zdravstvena voditeljica)</p> <p>Izvješća sa stručnih skupova i edukacija</p>	<p>Ravnateljica Marija Keler Psihologinja Štefica Vulje Zdravstvena voditeljica Biljana Ivanković Zdravstvena voditeljica Anita Makar odgojitelji</p>
26.2.2020.	<p>Predavanje i radionica „Alati i tehnike upravljanja grupnom klimom“ (Sonja Jarebica, soc. pedagog, udruga „TI SI OK“)</p> <p>Izvješća sa stručnih skupova i edukacija</p>	<p>Ravnateljica Marija Keler Sonja Jarebica, soc. pedagog, udruga „TI SI OK“</p>
26.8.2020.	<p>Prezentacija godišnje valorizacije odgojno-obrazovnog rada, prezentacija rada na projektima po odgojnim skupinama.</p> <p>Rasprava za izradu Izvješća o realizaciji Godišnjeg plana i programa za pedagošku godinu 2019./2020.</p> <p>Utvrđivanje prijedloga Izvješća o realizaciji Godišnjeg plana i programa.</p> <p>Unapređivanje rada u pedagoškoj godini 2020./2021.</p> <p>Izvješća sa stručnih skupova i edukacija.</p>	<p>Psihologinja Štefica Vulje Zdravstvena voditeljica Biljana Ivanković Zdravstvena voditeljica Anita Makar</p>

7. RAD STRUČNOG TIMA

U ovoj pedagoškoj godini imali smo zaposlenu psihologinju na puno radno vrijeme i dvije zdravstvene voditeljice na puno radno vrijeme.

Članovi stručnog tima su se redovito sastajali. Tematska područja rada bila su:

- Osvrt na ljetnu organizaciju rada
- Ustrojstvo rada za novu pedagošku godinu
- Prilagodba nove djece u skupinama
- Rad na realizaciji zadaća odgojno-obrazovnog rada
- Praćenje razvojnog statusa djece
- Praćenje pobola i uhranjenosti djece
- Rad s roditeljima djece s posebnim potrebama
- Identificiranje djece s posebnim potrebama
- Timska opservacija djece s posebnim potrebama
- Rad s roditeljima koji imaju potrebu za savjetom o razvojnim potrebama djeteta i postupcima u odgoju
- Izrada plana rada i izvješća rada vrtića

8. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI

Roditelji i odgojitelji susreću se s istim odgojnim zadacima, svatko u svojoj ulozi, te je izuzetno važno razvijati partnerski odnos s roditeljima, koji uključuje uspješnu komunikaciju i odnos povjerenja.

Suradnja s roditeljima ove pedagoške godine obuhvaćala je:

1) Planiranje i vrednovanje rada tijekom godine – prikupljanje podataka o očekivanjima, interesima i potrebama roditelja (organizacija rada za vrijeme blagdana, tijekom ljeta...); anketiranje roditelja.

2) Prilagodbu djece na vrtić:

- a) Inicijalni razgovori s roditeljima – provodi ih psihologinja s roditeljima svakog upisanog djeteta, a razgovoru prisustvuje i dijete koje se upisuje.
- b) Uvodni roditeljski sastanak za sve roditelje novoupisane djece – radi informiranja, podrške i pripreme roditelja za period prilagodbe.
- c) Individualni razgovori – informiranje o tijeku prilagodbe.
- d) Edukativni tekstovi o prilagodbi djece na vrtić – letci, članci, brošure...

3) Praćenje djetetovog razvoja i aktualnih potreba – informiranje i podrška:

a) Roditeljske sastanke u odgojnim skupinama:

Prvi roditeljski sastanak – u rujnu je u svakoj odgojnoj skupini održan informativni sastanak (upoznavanje, predstavljanje, informacije o vrtiću, o skupini, o sigurnosti i zdravlju; interaktivni dio sastanka – očekivanja roditelja od vrtića i odgojitelja, očekivanja odgojitelja od roditelja – usklađivanje očekivanja)

Komunikacijski roditeljski sastanci - održani su: Priprema i spremnost za školu (odgojne skupine Suncokreti i Leptirići),
Roditelj i njegova slika o djetetu (Žabice).

U ostalim odgojnim skupinama komunikacijski sastanci su planirani i pripremljeni, ali nisu održani zbog novonastale situacije s koronavirusom.
Radionice i druženja s roditeljima – božićne, završne.

b) Komunikacija u vrijeme dovođenja i odvođenja djeteta (obuhvaća razgovor o aktualnim događajima u djetetovom životu, promjenama, zdravstvenom stanju, izostancima, događajima u skupini, te ostale bitne informacije o djetetu ili programu).

c) Individualni razgovori i savjetodavni rad s roditeljima – individualni razgovori s odgojiteljima i stručnim suradnicima - teme individualnih razgovora: prilagodba djeteta, različiti aspekti razvoja djeteta, djetetovo napredovanje, eventualni problemi i preporuke kako bi se djetetu moglo pomoći, razvojni status djeteta, ponašanje djeteta u vrtiću i kod kuće, uočena odstupanja u razvoju (senzibilizacija), odgojni problemi...

d) Informativno – edukativni kutići za roditelje – aktualne informacije o zbivanjima u odgojnoj skupini, tjedni planovi, osobitosti i dostignuća djece, pozivi na suradnju, fotozapisi, poruke...

- plakati, poster...

- letci za roditelje o prilagodbi, pripremi za školu, dječjem razvoju..

- oglasne ploče s obavijestima o aktivnostima na nivou vrtića, prehrani...

- prezentacije dječjeg stvarlaštva- likovni radovi, dječje izjave...

e) Komunikacija putem e – maila odgojne skupine – odgojitelji su u svim odgojnim skupinamaformirali e-mail svoje skupine, putem kojeg su razmjenjivali važne informacije s roditeljima, prezentirali odgojno – obrazovni rad u svojim skupinama, te od sredine 3. mjeseca 2020. do sredine 5. mjeseca 2020. slali roditeljima prijedloge aktivnosti za rad s djecom kod kuće.

4) Preventivno – zaštitne aktivnosti:

– CAP program prevencije zlostavljanja djece – zbog novonastale situacije s koronavirusom nije održan roditeljski sastanak s izlaganjem i prezentacijom za roditelje, niti su provedene radionice s djecom predškolskog uzrasta.

5) Neposredno uključivanje roditelja u odgojno – obrazovni proces:

- u obliku unapređivanja prostorno – materijalnog konteksta – doniranje didaktičkog, pedagoški neoblikovanog i drugog materijala

- potpora radu na projektu skupine – aktivnosti s djetetom kod kuće

- sudjelovanje roditelja u neposrednom radu – prezentacija zanimanja...

6) Prezentacija rada vrtića:

- web stranica

- plakati, posteri
- prikaz rada u sredstvima javnog informiranja.

9. SURADNJA S DRUŠTVENIM OKRUŽENJEM

U ovoj godini nastavili smo suradnju s brojnim vanjskim čimbenicima (pojedincima i ustanovama) radi ostvarivanja što kvalitetnijeg odgojno-obrazovnog rada s djecom.

Suradnja s vanjskim ustanovama tijekom cijele pedagoške godine odvijala se redovito i uspješno. Zato sa zahvalnošću spominjemo sve značajne društvene čimbenike koji su nam pomogli u konkretnom ostvarenju zadaća Godišnjeg izvedbenog programa rada, a sve za dobrobit djece.

- Gradsko poglavarstvo Grada Samobora i Grada Svete Nedelje, na čijim područjima Dječji vrtić Osmijeh djeluje i koji su ga financijski pratili u vidu sufinanciranja redovnog programa,
- Ministarstvo znanosti, prosvjete i športa Republike Hrvatske, Agencija za odgoj i obrazovanje, Ured za prosvjetu, kulturu i šport,
- Udruga Lijepa naša,
- Komunalac d.o.o. Samobor,
- Šumarija Samobor,
- Zagrebačka županija,
- Svećenik Branimir Budinski iz župe Krista Kralja u Domaslovcu,
- Učiteljska akademija,
- Turistička zajednica Grada Samobora,
- Turistička zajednica Grada Svete Nedelje,
- Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije,
- Sportski objekti Samobor,
- Centar za socijalnu skrb,
- Mjesni uredi i radne organizacije na području Samobora i Svete Nedelje,
- Dom zdravlja Samobor,
- Dječji vrtići grada Samobora, Zagreba i Zagrebačke županije,

- Osnovna škola Bogumil Toni i Osnovna škola Sveta Nedelja
- Knjižnica i čitaonica Samobor,
- Pučko učilište Grada Samobora,
- Specijalističke ustanove (Bolnica Sestre Milosrdnice, Klinika za dječje bolesti Klaićeva, Psihijatrijska bolnica za djecu i maloljetnike – Kukuljevićeva, SUVAG, ERF, Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba, Goljak...).

10. VREDNOVANJE PROGRAMA

Praćenje, vrednovanje i samovrednovanje provodili su odgojitelji, stručni tim i ravnatelj. Odgojitelji su svakodnevno pratili interese, sklonosti, razvojne mogućnosti i potrebe svakog djeteta kako bi planiranje odgojno-obrazovnog rada bilo kvalitetno i temeljeno na zapažanjima. Praćenje se dokumentiralo u knjizi pedagoške dokumentacije (prema Pravilniku o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djecu dječjem vrtiću – N/N, broj 83/01). Odgojitelji su vodili i razvojne mape za svako dijete putem kojih su pratili individualni razvoj svakog djeteta (liste zapažanja razvoja, likovni radovi, anegdotske bilješke...).

Odgojitelji i stručni suradnici su timskim pristupom promišljali rad na provedenim aktivnostima i projektima, te vrednovali i samovrednovali svoj rad i pritom stvarali smjernice za daljnji tijek procesa.

Roditeljima je bio omogućen kvalitetan uvid u odgojno - obrazovni proces putem oglednih aktivnosti, foto dokumentacije i video zapisa, bilješki, razvojnih mapa djece. Roditeljima je bilo omogućeno da putem anonimnih anketa ili upitnika izraze svoje mišljenje o kvaliteti provedbe naših programa.

U 6. i 7. mjesecu 2020. sudjelovali smo u istraživanju u okviru doktorskog rada na temu Profesionalne kompetencije ravnatelja u razvoju kvalitete rada predškolske ustanove u okviru Poslijediplomskog doktorskog studija pedagogije na FF Sveučilišta u Zagrebu (Tihana Kokanović).

Tabela 16 - Anketni upitnik za odgojitelje i stručne suradnike - Odnosi u predškolskim ustanovama (prilagođeno prema Vujičić, Čamber Tambolaš, 2016)

- 1- Uopće se ne odnosi
- 2- Uglavnom se ne odnosi
- 3 – Niti se odnosi niti se ne odnosi
- 4 – Uglavnom se odnosi
- 5 – U potpunosti se odnosi

	SVEUK.
1. Odgojitelji mogu u svakome trenutku računati na pomoć i podršku ravnatelja.	4,9
2. Olji pomažu jedni drugima u radu (dijele ideje, zajedno rješavanju probleme...).	4,5
3. Ohrabruju se Olji koji iskušavaju nove ideje, odgojno-obrazovne metode i pristupe.	4,3
4. Olji mogu u svakom trenutku računati na podršku i pomoć stručnih suradnika.	4,6
5. Odluke donosimo na demokratski način, snagom stručnih argumenata.	4,05
6. Stručni se suradnici prema nama odnose kao prema ravnopravnim partnerima.	4,6
7. Ravnatelj nas kontrolira i ne dopušta autonomiju u radu.	2,1
8. U našem kolektivu se međusobno podržavamo i cijenimo.	4,5
9. Imamo jasnu definiranu viziju vrtića koju svi Olji u kolektivu osjećaju kao svoju.	4
10. Svaku novu ideju, aktivnost, projekt osmislimo, organiziramo i ostvarimo zajedno.	3,8
11. Svaki član kolektiva poštuje tuđe mišljenje, čak i kada je potpuno različito od njegova.	3,8
12. U našem kolektivu ne postoje međusobno suprotstavljeni „klanovi“.	3,9
13. Naši Olji znaju primiti i uputiti konstruktivnu kritiku jedni drugima bez ljutnje i povrijeđenosti.	3,9
14. U kolektivu vlada manjak komunikacije među Oima.	1,8
15. Ravnatelj zajedno s nama rješava sve probleme.	4,5
16. U svakom trenutku se možemo obratiti ravnatelju za pomoć.	5
17. Ravnatelj potiče naš profesionalni razvoj.	4,7
18. Ravnatelj prati i podržava sve aktivnosti u vrtiću.	4,4
19. Ravnatelj je aktivni sudionik naše ustanove.	4,8
20. Ravnatelj je senzibiliziran za potrebe svih djelatnika.	4,7

Tabela 17 - Anketni upitnik za odgojitelje i stručne suradnike - Upitnik za samovrednovanje - za Olje i SS

(prilagođeno prema Vujićić, Čamber Tambolaš, 2016)

- 1- Uopće se ne slažem
- 2 – Ne slažem se
- 3 – Niti se slažem niti se ne slažem
- 4 – Slažem se
- 5 – U potpunosti se slažem

1. Sve problemske situacije rješavamo timski.	4,2
2. Osjećam se dijelom tima.	4,6
3. Naš vrtić je poticajan za djecu.	4,3
4. Naš vrtić je dobro opremljen.	3,4
5. Imamo dovoljno materijala za kvalitetan rad.	3,5
6. Radno vrijeme vrtića prilagođeno je potrebama obitelji.	4,3
7. Prehranu planiramo u suradnji sa stručnjacima.	4,7
8. Vanjski prostori našeg vrtića su sigurni.	4,1
9. Naš vrtić je čist i uredan.	4,7
10. Način rada prilagođavamo različitim načinima učenja djece.	4,1
11. Planiranje prilagođavamo razvojnim potrebama djece.	4,4
12. Djeca koja nemaju potrebe spavati, slobodno odabiru kako će provesti to vrijeme.	2,3
13. Djeca slobodno odabiru sadržaje i aktivnosti.	3,8
14. Djeca se imaju mogućnosti igrati neoblikovanim materijalom.	4,3
15. Za vrijeme obroka djeca mogu odabrati koliko će pojesti.	4,3
16. Okruženje vrtića omogućuje raznovrsne interakcije između djece i odraslih.	4
17. Volim posao koji radim.	4,8
18. Imam kompetencije koje su mi potrebne za dobro obavljanje svog posla.	4,4
19. Imam kompetencije potrebne za rad s roditeljima.	4,3
20. Važno mi je kontinuirano poboljšavati svoj rad.	4,7
21. Zadovoljna sam suradnjom s Rima.	4,4
22. Riji su upoznati s ciljevima, sadržajima i metodama rada našeg vrtića.	4,4
23. Rima pružamo podršku u ostvarenju Rske uloge.	4,5
24. Naš vrtić je prepoznat i cijenjen u lokalnoj zajednici.	4
25. Zadovoljna sam suradnjom našeg vrtića s drugim DV.	3,6
26. Zadovoljna sam suradnjom našeg vrtića s OŠ.	3,8
27. Svjesna sam dobrih i loših strana svog rada.	4,5
28. Moj je rad prepoznat kao kvalitetan.	4
29. Dobro prihvaćam dobronamjerne primjedbe o radu.	4,5
30. Otvoreno razgovaramo o kvaliteti rada.	4,6
31. Svojim radom doprinosim kvaliteti rada naše ustanove.	4,5
32. Međusobno razmjenjujemo ideje i informacije kako vrtić učiniti boljim.	4,4
33. Mislim da svoj posao obavljam dobro.	4,5

10. RAD UPRAVNOG VIJEĆA

Tijekom pedagoške godine 2017./2018. Upravno vijeće Dječjeg vrtića Osmijeh, Samobor održalo je šest sjednica.

Sjednice su održavane slijedećih datuma:

30.9.2019.

28.11.2019.

30.01.2020.

04.06.2020.

27.08.2020.

Na sjednicama se raspravljalo i odlučivalo o:

- Usvajanju i donošenju plana i programa rada DV Osmijeh za pedagošku godinu 2019./2020.,
- Donošenje odluka o raspisivanju natječaja za zasnivanje radnog odnosa na određeno – neodređeno vrijeme,
- Sporazumni raskid radnog odnosa djelatnika,
- Informacije i djelovanje vrtića,
- Usvajanje godišnjeg izvješća o radu vrtića za 2019./2020.,
- Usvajanje periodičnih i godišnjih financijskih izvješća,
- Informiranje o upisu djece,
- Usvajanje Plana i programa rada tijekom ljetnih mjeseci,
- Usvajanje plana upisa djece u vrtić.

Upravno vijeće je predlagalo ravnateljici osnovne smjernice za rad i poslovanje Dječjeg vrtića. Odlučivalo je i o drugim pitanjima u skladu sa Zakonom, Statutom i drugim općim aktima vrtića.

Članovi Upravnog vijeća redovito su dolazili na sjednice Upravnog vijeća.

Izvješće pripremile: Marija Keler, ravnateljica

Štefica Vulje, psihologinja

Biljana Ivanković, zdravstvena voditeljica